

Per 1015/2007

10029045

COBISS

GORISKA KNJIVNICA

OGORSKA LJICA

GLASILO PRIJATELJEV SVETE GORE

Leto XII • številka 1 • april 2007

290 let kronanja milostne podobe
100 let razglasitve bazilike

Izdaja:
Frančiškanski samostan Sveta
Gora, 5250 Solkan

v sodelovanju
z založbo *Brat Frančišek*

Ureja:
p. Bernard Goličnik
p. Stane Zore
p. Pavel Krajnik

Odgovorni urednik:
p. Bernard Goličnik

Oblikovanje:
br. Dragan Vampola

Tisk:
Tiskarna Pleško, Ljubljana

Izhaja s cerkvenim dovoljenjem
v 6.000 izvodih

Fotografije so prispevali:

Foto Zavadlav: 15, 38, 39

pater Bernard: 47

Jan: naslovnica, 18, 19, 20, 21,

26, 27, 32, 33, 46

Lj. Šuligoj: 14

Primorske novice: 36

Andrej: 34, 37

TAU: 49

Porziuncola: 53

ISSN 1581-7342

4

Leto Svetega pisma

8

Za vse večne čase

14

*Sveta družina v
solkanski noži*

18

Božični koncert

23

290-letnica kronanja

- 20 Božična pesem s Planote
Pot luči
- 21 Obnovljeni križi
- 27 Mir vam bodi
- 28 Govori Gospod!
- 30 V noviciatu
- 35 Sveta Gora v enciklopediji Alp
- 36 Župani podpisali Pismo o nameri
- 37 Jožef Harej 50 let organist
- 38 Vrnjeni načrti arh. Silvana Barića
- 40 Moja prva pot na Sveto Goro
- 42 Pred Svetogorsko izrekel prve zaobljube
- 44 Dnevnik patra Paolin Bassettija
- 47 Skrita zvestoba
- 49 Dejavnosti v domu Tau (oktober 2006 - marec 2007)
- 50 Iz svetogorske zgodovine
- 52 Srečko: V cerkev hodi - je pa tak!
- 54 Prošnje in zahvale
- 55 Prišli so na Sveto Goro
Dobro je vedeti

0P29045/2007

Spoštovani prijatelji

Svete Gore

V osebni stiski ali stiski časa in predvsem zato, ker je bila Marija Jezusova mati, so nastala mnoga božjepotna središča, posvečena Mariji. Ker Marija ni bila mučenka in po njej ni ostalo nobenih telesnih svetinj (relikvij), so nastale njej posvečene božje poti tako, da so častili njeno podobo. Nekatere pa imajo svoj začetek po prikazanju Matere božje. Marijine podobe, ki so se odlikovale po starodavnosti, češčenju in čudežih, pa je vatikanski kapitelj okronal z zlato krono. Med temi je tudi Milostna podoba na Sveti Gori.

Sveta Gora je ena najstarejših Marijinih romarskih poti v Evropi. Letos praznujemo dva častitljiva jubileja: 290-letnico kronanja Milostne podobe in 100-letnico razglasitve (manjše) bazilike (Gospodova palača).

Evropa pozna dolgo in pestro zgodovino romanj. V srednjem veku so bili za romarje izdani posebni odloki in ustanovljene pomožne ustanove, zaščitne organizacije in pastoralna oskrba. Za romarje je bila obvezna romarska oprava: palica, škapulir ali prepoznavna obleka. Imeli so številne ugodnosti: imuniteto v primeru kakšnega prekrška in brezplačno prenočišče. Poleg mestnih

ustanov so zlasti samostani na podeželju poskrbeli za prenočišče in hrano – oboje kot miloščino. Gostoljubnost do romarjev je bila splošna dolžnost.

Iz pobožnosti, spokornosti ali iz želje po ozdravljenju so romanje razumeli kot pot trpljenja. Narredili so romarske zaobljube, da bodo hodili bosí, z razpetimi rokami, s spokornim pasom, v raševih

**Bratje frančiškani,
manjše sestre Marije
Brezmadežne in manjše
sestre sv. Frančiška vam
želimo blagoslovljene
velikonočne praznike.
Aleluja. Kristus je vstal,
vstali bomo tudi mi.
Aleluja**

nasti obleki, v verigah, nosili težke križe, del poti prehodili po kolenih in vso pot živeli od miloščine. Romanje je pomenilo spokornost, prelom s svetom (grešnim življenjem), odhod iz domačega kraja. Stoletja po prikazanju Božje matere Marije so ljudje množično romali na Sveto Goro, ob posebnih priložnostih se

jih je zbralo več kot 10.000. Danes je romanje spet v razcvetu. Zlasti se prebujajo peš romanja, ki so simbol notranjega romanja. Pri tem najodličnejšem romanju pride namreč do izraza osebna in skupinska razsežnost romanja, ko se prepletata spokornost in občestvenost: osebno-skupinsko premišljevanje, molitev, petje, bogoslužje in karitas.

V Svetem pismu Bog sam nastopa kot romar, ki je s svojim ljudstvom nepretrgoma na njegovi poti. Jezus Kristus je »romal« iz kraja v kraj in oznanjal božje kraljestvo. Ljudje so ga iskali in hodili za njim. Tudi mi smo povabljeni, da ga iščemo in romamo za njim po poti vere, upanja in ljubezni naproti večni veliki noči – nebeškemu Jeruzalemu.

p. Bernard Goličnik

Leto Svetega pisma

Leto Svetega pisma nam bo v korist, če ga bomo pretvorili v leto Gospodove milosti. V leto Gospodove milosti pa ga bomo pretočili, če bomo Božjo besedo sprejemali tako, kakor jo je sprejemala Mati milosti Božje, to je Kraljica Svetogorska. Bila je milosti polna in ljubila je Gospoda, kakor veleva prva in največja zapoved: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo, z vso močjo in vsem mišljenjem!« (Lk 10,27). Z vsem srcem, kakor Gospoda, pa je Marija ljubila tudi Božjo Besedo, ki se je utelesila pod njenim srcem, in Božje besede, ki jih je hranila in premišljevala v svojem srcu.

Marijino srce je v novi zavezi omenjeno dvakrat, obakrat pri evangelistu Luku. Prvič je njeno srce omenjeno v poročilu o Jezusovem rojstvu. Ko so pastirji povedali, kaj jim je bilo rečeno o detetu, piše Luka: »Marija pa je vse te besede ohranila in jih premišljevala v svojem srcu« (Lk 2,19). Drugič pa je njeno srce omenjeno ob koncu poročila o dvanajstletnem Jezusu v templju. Ko se je Jezus z Marijo in Jožefom vrnil v Nazaret in jima bil pokoren, piše Luka: »In njegova mati je vse to ohranila v svojem srcu« (Lk 2,51).

Takoj lahko vidimo, da je Marijino srce obakrat omenjeno v povezavi z besedo: prvič z besedo o rojstvu Mesija, ki so jo pastirjem povedali angeli, drugič pa z besedo o Jezusovem poslanstvu, ki jo je Mariji povedal Jezus sam. V obeh primerih gre torej za Božjo besedo, ki jo je Marija ohranila in premišljevala v svojem srcu. V drugem primeru

evangelist pripominja celo, da niti Jožef niti Marija nista razumela besede, ki jima jo je Jezus povedal. Marija pa je kljub temu besedo ohranila in premišljevala v svojem srcu.

Ista Božja beseda, ki jo je Marija ohranila in premišljevala v svojem srcu, prihaja tudi do naših ušes in pada tudi v naša srca. Konstitucija o Božjem razodetju pravi o Božji besedi: »Oče, ki je v nebesih, prihaja v svetih knjigah svojim otrokom ljubeče naproti in se z njimi pogovarja« (BR, 21). Božja beseda odgovarja na naša vprašanja in nam postavlja svoja vprašanja. Med številnimi vrstami branja zavzema odlično mesto branje, ki ga imenujemo 'lectio divina', to je molitveno branje, osebni pogovor z Bogom, pogovor iz obličja v obličje, pogovor od srca do srca.

'Iz obličja v obličje' se je Gospod pogovarjal z Mojzesom, kakor beremo v drugi Mojzesovi knjigi: »Govoril pa je Gospod z Mojzesom iz obličja v obličje, kakor govori človek s svojim prijateljem« (2 Mz 33,11). In ob koncu zadnje Mojzesove knjige lahko beremo: »In ni vstal več prerok v Izraelu kakor Mojzes, ki ga je Gospod poznal iz obličja v obličje« (5 Mz 34,10). Podobno je govoril Kristus s svojimi apostoli: »Vas pa sem imenoval prijatelje, ker sem vam razodel vse, kar sem slišal od svojega Očeta« (Jn 15,15).

Tudi 'od srca do srca' in 'na srce' je Gospod govoril že v Stari zavezi. Po preroku Izaiju Gospod napoveduje konec babilonskega izgnanstva in pravi: »Govorite

Božja
beseda
odgovarja
na naša
vprašanja
in nam po-
stavlja svoja
vprašanja.

prestonici Jeruzalem na srce in ji kličite, da je njena tlaka dokončana, da je njena krivda poravnana, ker je prejela iz Gospodove roke dvojno kazen« (Iz 40,2). Po preroku Ozeju pa Gospod napoveduje ponovno spravo z izvoljenim ljudstvom in govori o njem kot mož o svoji ženi: »Zato, glej, jo povabim, popeljem jo v puščavo, spregovorim ji na srce« (Oz 2,16).

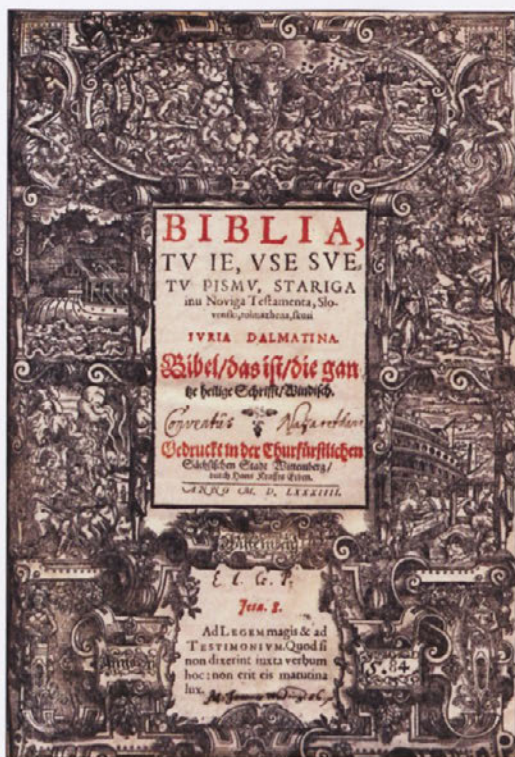
Kakor prestolnici Jeruzalem in kakor izvoljenemu ljudstvu tudi nam Gospod govori na srce. Tudi nam oznanja, da je lahko v hipu konec tudi našega izgnanstva, če se sprobujemo in se vrnemo v Oče-

tovo hišo. Tudi nam kliče, da je vedno pripravljen za spravo in odpuščanje, če smo voljni sprejeti njegovo milost in usmiljenje. Gospod vsak čas stoji pred vrati našega srca in trka.

In kako je z našim srcem? Beseda srce je v Svetem pismu prvokrat omenjena na začetku poročila o vesoljnem potopu. Srce je omenjeno dvakrat: najprej človeško srce, nato pa Božje srce. Tako piše: »Videl je torej Gospod, da je hudo bija ljudi na zemlji velika in da je vse mišljenje in hotenje njih srca ves čas le hudobno. Zato je bilo Gospodu žal, da je naredil človeka na zemlji

Dalmatinova
Biblija
iz leta 1584,
ki se hrani v
samostanu
Nazarje.

(Foto: p. Franc
Kovše)

in bil je v srcu žalosten« (1 Mz 6,5-6). Kakšno razočaranje! Stvarnik zemlje in neba, stvarnik brezkončnih meglenic je v srcu žalosten, da je ustvaril človeka!

Nič boljše ni bilo srce izvoljenega ljudstva. Gospod se pritožuje po preroku Izaiju in pravi: »To ljudstvo me časti z ustnicami, njegovo srce pa je daleč od mene« (29,13). Prerok Jeremija piše: »Zahrbtno je srce bolj ko vse, kdo ga more doumeti« (17,9). In Kristus razlaga svojim učencem, kako je ljudstvu otopelo njegovo

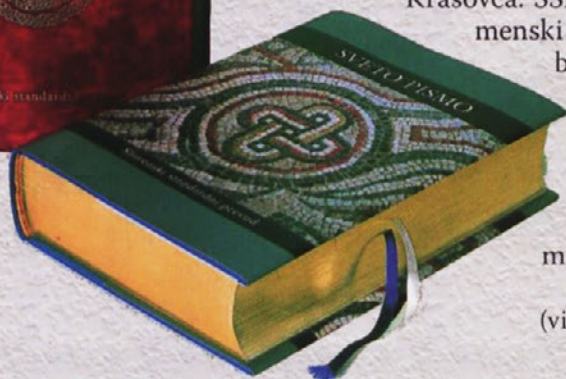
srce, da ne sliši in ne vidi in ne razume (Mt 13,15). In kje je kdo, ki ni nikoli gluhi in slepi in otopeli?

Zato pa nam Gospod ne samo govori na srce, temveč nam ustvarja tudi novo srce. Čisto srce je njegov dar in njegovo delo. Kakor je obljubil po preroku Ezekielu: »Dam vam novo srce, novega duha vam vlijem v vašo notranjost, odstranim kamnito srce iz vašega telesa in vam dam meseno srce« (Ezk 36,26). Zato ga prosimo tudi mi, kakor ga prosi kralj David v svojem psalmu: »Čisto srce,

o Bog, mi ustvari in duha stanovitosti v meni obnovi« (Ps 51,12).

Svetopisemski pregovor pravi: »Kakor voda obrne obraz k obrazu, tako obrne srce človeka k človeku« (Prg 27,19). Iz tega pregovora izhaja tudi naša letošnja prošnja: »Nagni, Gospod, moje srce k tvojim odredbam!« (Ps 119,36). Naša pobožnost naj naše srce obrne k Mariji, Materi milosti Božje, da bo tudi naše srce postalo tempelj Svetega Duha in svetišče Božje slave.

dr. Jurij Bizjak

Slovenski standardni prevod (SSP)

Pobudo zanj so dali profesorji svetopisemskih ved na Teološki fakulteti v Ljubljani l. 1980. Gre za prevod, ki je dosledno preveden po izvorniku. Prevod je rezultat petnajstletnega interdisciplinarnega skupinskega dela več kot petdesetih biblicistov-prevajalcev, slavistov, računalničarjev in drugih strokovnjakov pod vodstvom akad. prof. dr. Jožeta

Krašovca. SSP je prvi slovenski ekumenski prevod. Izšel je septem-

bra 1996 pri Svetopisemski družbi Slovenije in ob tej priložnosti je bil v Ljubljani svetovni biblični simpozij o razlaganju Svetega pisma.

(vir: <http://www.bibilija.net>)

“... cerkvi
Device
Marije
milosti na
Sveti Gori
pri mestu
Gorici po-
delimo na-
slov manjše
bazilike za
vse večne
čase...”

ZA VSE VEČNE ČASE

100-letnica bazilike

“... cerkvi Device Marije milosti na Sveti Gori pri mestu Gorici podelimo naslov manjše bazilike za vse večne čase...” S temi besedami je papež Pij X. v listini “In sublīmi beati Petri Cathedra (Na znamenitem sedežu svetega Petra)” z dne 19. novembra 1906 cerkev na Sveti Gori povzdignil v manjšo baziliko. Sveta Gora je kot druga cerkev na Slovenskem (7. novembra 1906 je bila v manjšo baziliko povzdignjena frančiškanska cerkev Materē Milosti v Mariboru) prejela to častno odliko.

S tem je sveti oče izpolnil prošnjo takratnega provinciala Slovenske frančiškanske province svetega Križa p. Placida Fabianija. Želja, da bi bilo Marijino svetišče na Sveti Gori odlikovano s častjo manjše bazilike, je že dlje časa tlela med ljudmi, dozorela pa je v pobudi kar treh škofov ordinarijev. P. Placida so namreč k pisanju prošnje spodbudili goriški nadškof Frančišek Borgia Sedej, ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič in krški škof Anton Mahnič.

V svoji prošnji je provincial p. Placid predstavil zgodovino božje poti na Sveti Gori in opisal pomen, ki ga ima Marijino svetišče na Sveti Gori v vernosti Slovencev, Italijanov, Furlanov, pa tudi Hrvatov in Nemcev. Skozi viharna obdobja, ki jih je preživela Marijina hiša, in skozi različna

znamenja milosti, iz katerih sije bližina med Bogom in človekom, ki se po Marijinem sredništvu vzpostavlja na tem svetem kraju, je lepo videti globoko zakoreninjenost Marijinega češčenja, ki ga ljudje na Sveti Gori izkazujejo svoji nebeški Materi.

Razglasitev svetogorskega svetišča za manjšo baziliko je bila 26. aprila 1907. Preseneča nas, da imamo v virih veliko gradiva o tem, kakšne so bile priprave in kako je potekala slovesnost kronanja Marijine podobe leta 1717, nič pa ni zapisanega o razglasitvi bazilike. Zanimiv molk!

Nesporno pa je, da se je s tem odlikovanjem svetogorsko svetišče uvrstilo med tiste cerkve, ki nosijo naslov manjše bazilike. Gre za častni naslov, ki razodeva poseben pomen cerkve, ki je povzdignjena v naslov bazilike. V preteklosti je imela bazilika pravico do nekaterih častnih znamenj, ki so jih pri procesijah nosili pred duhovniki. Prvo znamenje je bil poseben zvonček, ki so ga imenovali tintinnabulum, drugo znamenje pa je bil konopeum, ki je bil podoben nekakšnemu velikemu dežniku iz belih in rumenih prog in je služil za zaščito bodisi pred soncem ali pa pred dežjem. Ne eno ne drugo se tako v rimskih velikih bazilikah kakor tudi v manjših bazilikah po svetu ni ohranilo. Še vedno pa cerkve,

Sveta Gora je kot druga cerkev na Slovenskem (7. novembra 1906 je bila v manjšo baziliko povzdignjena frančiškanska cerkev Materē Milosti v Mariboru) prejela to častno odliko.

... romarjevo oko se najprej ustavi na grbu, izdelanem v kamnitem reliefu, ki je nad glavnim vhodom v baziliko.

ki so povzdignjene v bazilike, nad vhodnim portalom ali na drugem pomembnem in vidnem mestu krasí grb vladajočega papeža.

Naša bazilika je glede tega izjema. Namesto grba vladajočega papeža jo krasí vaticanški grb, ki je upodobljen na dveh mestih: romarjevo oko se najprej ustavi na grbu, izdelanem v kamnitem reliefu, ki je nad glavnim vhodom v baziliko, drugo upodobitev

grba pa lahko vidimo na zahodnem barvnem oknu nad oltarjem svetega Frančiška Asiškega. Pod to upodobitvijo grba je napis: PIUS X P. MAX. HANC ECCLESIAM AD BASILICAM MIN. EVEXIT A. D. MCMVI (Papež Pij X. je to cerkev proglasil za manjšo baziliko leta Gospodovega 1906).

Ob tej priložnosti je prav, da nekoliko pogledamo v zgodovino in pomen izraza bazilika. Beseda sama prihaja iz grščine. Izpeljana je iz besede "basileus", kar pomeni kralj, bazilika pa je torej kraljeva hiša. V njej je tako imenovani "arhon basileus" opravljal svojo službo. Bil je namreč glavni sodnik, bazilika pa je bila prostor, ki je bil namenjen sodnim razpravam in trgovskim poslom.

S tega posloplja je ime prešlo na podobne stavbe v Rimu, ki so bile sprva posvečene istemu namenu in so v primeru slabega vremena služile kot zavetišče za sodnike, tožnike, tožence, menjalce, trgovce in vse, ki so imeli z njimi opravka. Ob lepem vremenu se je vsa ta dejavnost odvijala na trgu. Prav zaradi tega so rimske bazilike gradili kot nekakšne podaljške glavnega trga.

Pozneje so bogati Rimljani po vzoru teh bazilik začeli graditi tudi svoje zasebne bazilike. To so bile razkošne dvorane, z dvema ali štirimi vrstami

stebrov razdeljene na tri ali pet ladij. V teh dvoranah so sprejemali svoje sorodnike, goste in prijatelje.

Prav v takih domačih bazilikah so se kasneje kristjani, ki vse do cesarja Konstantina niso imeli svojih cerkva, zbirali k lomljenju kruha in molitvam. Ko je krščanstvo v cesarstvu postalo dovoljena vera, so kristjani začeli graditi cerkve, namenjene izključno bogoslužju. Razumljivo je, da so bile prve cerkve zgrajene po vzoru prejšnjih bazilik, a ne bazilik, ki so bile namenjene sodstvu in trgovini, ampak zasebnih domačih bazilik. Ena od velikih rimskih bazilik, bazilika sv. Janeza v Late-

ranu, je nastala iz domače bazilike rodbine, ki se je imenovala Laterani.

Pozneje se je v gradnji cerkva uveljavil tako imenovani bazilikalni slog. Za cerkev, zgrajeno v tem slogu, je značilno, da ima višjo glavno ladjo, ob njej pa še dve ali štiri stranske ladje. Svetloba prihaja v cerkveni prostor iz vrste oken, ki so v stenah glavne ladje. Na vzdolžne ladje je postavljena prečna ladja. Cerkev v bazilikalnem slogu se običajno zaključuje z eno ali več polkrožnimi absidami.

Današnje svetogorsko svetišče se po slogu precej približa bazilikalnemu tipu cerkve. Glavna ladja se dviga visoko nad obe stranski ladji, ki jih med

seboj ločita dve vrsti masivnih stebrov. Svetloba prihaja v prostor skozi barvna okna, ki so razvrščena visoko v zidovih glavne ladje. Če upoštevamo prostor, v katerem je zdaj kapela prikazanja in je bil prej namenjen zakristiji, lahko rečemo, da ima naša bazilika tudi polkrožno apsidno.

Svetogorska bazilika pa je posebna še po eni podrobnosti. Današnje svetišče je namreč naslov bazilike "podedovalo" po baziliki, ki jo je s tem nazivom odlikoval papež Pij X., in jo je divjanje prve svetovne vojne na soški fronti spremenilo v ruševine. Ta cerkev je bila po slogu povsem drugačna od današnje. Z današnjo

Glavna ladja se dviga visoko nad obe stranski ladji.

Bazilika pred prvo svetovno vojno

Bazilika danes

je imela skupen tloris, kar pomeni, da je bila prav tako triladijska. Vendar se je v tedanji cerkvi ostrešje, ki je bilo vidno, s stran-

skih ladij nadaljevalo nad glavno ladjo, tako da ta ni imela višjih zidov z okni, skozi katera bi prihajala svetloba. Prostor so osvet-

ljevala okna v južni stranski ladji in na pročelju. In kaj nam bazilika pomeni danes? V resnici ostaja častni naslov svetišča, ki so ga naši predniki zgradili po Marijinem naročilu. Prava odlika vsake cerkve in tako tudi bazilike pa je živa Cerkev ljudi, ki se v veri in zaupanju zbirajo v njej, da bi po Mariji častili in slavili Boga, ga prosili in se mu zahvaljevali. Če se v cerkvi ne zbira živa Cerkev, potem bi imel prav Friedrich Nietzsche, ki govori o grobovih mrtvega Boga. Dokler pa v cerkvi odmeva pesem in molitev ljudi, je to kraj srečevanja med Bogom in človekom, prostor intimne domačnosti in neomajnega zaupanja, ki svoje najgloblje korenine poganja v vero. Ne le zadnjih sto let, odkar je bazilika, Sveta Gora je bila in je takšen kraj vse od tistega dne, ko je Marija naročila Urški Ferligojevi, naj ji ljudstvo tukaj sezida hišo in jo prosi milosti.

p. Stane Zore

Zahodno barvno okno nad oltarjem svetega Frančiška Asiškega - upodobitev vatikanskega grba

Viri: Dve novi baziliki, Cvetje, 1907, XXIV, 4. zvezek, str. 122-126
Enzyklopädie Wikipedia, geslo Basilika

V preddverju Frančiškove dvorane je obiskovalce razstave nagovorila Sveta družina v naravni velikosti in v solkanski noši, ki jo je leta 2002 izdelala gospa Ljubica Šuligoj.

SVETA DRUŽINA V SOLKANSKI NOŠI

Solkansko društvo RIR je pred petimi leti v sodelovanju s Frančiškanskim samostanom prvič postavilo razstavo jasllic na Sveti Gori. Tokrat pa se je sodelovanje razširilo še na Krajevno skupnost in Turistično društvo Solkan. Sodelovanje je rodilo sadove, saj so jaslice zaživele tudi v Solkanu v petih izložbenih oknih in na dveh vrtovih; pastirci z ovčkami pod

oljkami na Trgu pri fontani pa so pričarali svetonočni prizor z Betlehemskih poljan. Organizatorji si srčno želimo, da bi se nam v prihodnje pridružilo čim več Solkancev. V preddverju Frančiškove dvorane je obiskovalce razstave nagovorila Sveta družina v naravni velikosti in v solkanski noši, ki jo je leta 2002 izdelala gospa Ljubica Šuligoj po naročilu KS Solkan v času

uvajanja osmice, in sicer po skicah, opisih, slikah in krojih, ki jih je posredoval Goriški muzej in po nasvetih mag. Inge Miklavčič – Brezigar.

Moška noša (Sveti Jožef) je sestavljena iz bombažne srajce, telovnika iz istega blaga kot hlače - ali pa je prednji del iz rasa, zadnji pa iz bombažnega blaga, klota ali satena. Hlače so tričetrt ali dolge, narejene iz irhovine, domačega sukna in mezlana. Na glavi je klobuk s širokimi krajci.

Ženska noša (Sveta Marija) – pražnja obleka je iz tabina, lahko tudi iz tafta svile. V pasu je zavezana s predpasnikom, okrašenim s čipkami. Pod obleko ima spodnje krilo, bogato nagubano v pasu in

skončano z visoko čipko. Na glavi nosi pečo iz muslina ali tila, ročno ali strojno vezeno. Ta noša se je nosila konec 19. in v začetku 20. stoletja.

Razstavljenih je bilo 90 prelepkih jaslic, med razstavljavci so bili tudi otroci in invalidi. Tehnike in materiali so različni: od čipk, papirja, voska, gline, lesa, slikanja na steklo... Predstavljale pa so jaslice s celega sveta, od Afrike, Azije do naših krajev. Svečano odprtje razstave je bilo v nedeljo, 17. decembra 2006. Slovesnost je glasbeno popestril otroški zbor Kraški cvet iz Trebč pri Občinah pod vodstvom s. Karmen Koren. Spregovorili so: predstavnik društva RIR Slovenije Marjan Vodnik,

Pastirci z ovčkami pod oljkami na Trgu pri fontani pa so pričarali svetonočni prizor z Betlehemskih poljan.

predsednik Krajevne skupnosti Solkan Mihael Ravnik, svetnica Mestne občine Nova Gorica Darinka Kozinc, predsednik slovenskega društva ljubiteljev jaslic p. Leopold Grčar in gvardijan p. Bernard Goličnik. Razstavo si je ogledalo skoraj 10.000 obiskovalcev. Zelo smo hvaležni razstavljavcem, ki so v izdelke vložili svoje sposobnosti, vero, ljubezen, požrtvovalnost in tako razveselili obiskovalce. Za sodelovanje so prejeli skromna, a lepa priznanja v zahvalo in hkrati kot povabilo za prihodnjo razstavo. Lepo se zahvaljujemo Mestni občini Nova Gorica, ki je bila tudi tokrat sponzor razstave, in Restavraciji Sveta Gora za pogostitev.

Ljubica Šuligoj

BESEDE GOVORCEV

Sveta Družina v revnem hlevčku ne zbuja našega sočutja, pač pa je tam, brez lastne strehe nad glavo, našla toplo zavetje, kajti v hlevčku vse žari od ljubezni in miru.

Darinka Kozinc

Izhajamo iz sebe, v ospredje postavimo tisto, kar želimo sebi in drugim, predvsem naj bo to dobrota, veselje, zdravje ... Potem bomo tudi lažje prenašali in reševali težave, ki nastajajo v družini, če hočemo, da bo družina postala želja in cilj mladih, da bodo mlade družine živele v takšnih razmerah, ko bo rojstvo otrok zaželeno, ko bo predstavljalo veselje in radost, ne pa skrb in žalost.

Mihael Ravnik

BOŽIČNI KONCERT NA

SVETI GORI

Včasih so se po glavni poti na Sveto Goro zgrinjale množice romarjev peš. Cesta ni bila asfaltirana in na vsej poti od Prevala do cerkve romarjevni zmotil en sam samcat avtomobil.

V zadnjih petdesetih letih pa se je slika popolnoma obrnila. Ob velikih praznikih se iz doline do vrha vije kača jeklenih konjičkov in tedaj skoraj ne vidiš romarja pešca.

Ta sprememba življenja, ki je človeku velikokrat bolj v breme kot v olajšanje, pa ponuja tu in tam tudi čarobne trenutke. Posebej vznemirljiv je pogled na Goro po končani polnočnici, ko se reka vozil vlije z vrha v dolino. Luči avtomobilov se nizajo kot jagode na rožnem vencu – od vrha do Prevala in na vse strani naprej. Tudi na božični dan v minulem letu je bilo tako. Dvakrat so se v tem dnevu vrh Gore zgostili avtomobili od blizu in daleč. Prvič za polnočnico, drugič

popoldne. Po popoldanski sveti maši se je v nabito polni baziliki »zgodil« božični koncert. Oblikovali so ga Goriški pihalni orkester in štirje pevski zbori. Za začetno vzdušje je poskrbel Črtomir Nanut s svojim orkestrom. Pod njegovo taktirko Goriški pihalni orkester iz leta v leto vidno napreduje. Dornberški fantje, ki jih vodi Janko Harej, so navdušili poslušalce z ubranimi glasovi. Andreja Rustja je pripeljala pred oltar jato grlic – Vokalno Primernejšega imena zboru mladih pevk z glasovi. Miran Rustja, jo« pevskega zboru

skupino Grlica. ne bi mogli izbrati nebeško žlahtnimi ki »daje intonaci-Lipa Šempas, je popestril program z mešanimi glasovi; ženski in moški so se izlili v milo-

zvočno harmonijo božičnih pesmi. Zaključno točko pa so oblikovali vsi trije zbori skupaj z župnijskim mladinskim pevskim zborom Brje ob spremljavi orkestra. Zapeli so posebej za to priložnost prirejeno mašo MISSA PRO PACE, ki jo je uglasbil sodobni italijanski skladatelj Daniele Carnevali. Pravi krešendo pa so izzvale zadnje tri pesmi: Glej zvezdice Božje, Božji nam je rojen Sin in Sveta noč - vse tri ob mogočni spremljavi orkestra in s ponovitvijo tretje kitice Svete noči.

Čudovit koncert s skrbno izbrano vsebino je božični praznik še dodatno poglobil in prisotne duhovno obogatil.

Petra Zavrtanik

BOŽIČNA PESEM S PLANOTE

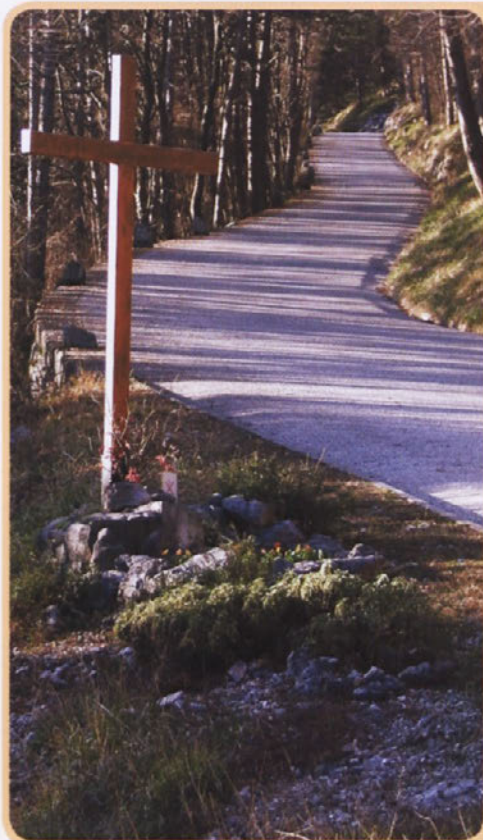
Na praznik svetih treh kraljev, ko se spominjamo modrecev z Vzhoda, ki so obdarovali dete Jezusa, so pevski zbori s Planote v svetogorski baziliki podarili Jezusu in poslušalcem to, kar je dragocenejše od zlata, mire in kadila: najlepše božične pesmi. Božični koncert so izvajali: MePZ Trnovo pod vodstvom g. Janeza Džanija Rijavca; MoPZ Lipa iz Ravnice z zborovodjem Alojzjem Kobalom; Božični oktet in Vokalna skupina iz Grgarja pod vodstvom Andreja Filipiča. Pevci so izvrstno izvajali božične pesmi domačih in tujih skladateljev ob vezni besedi napovedovalke gospe Nadje Šušmelj. Pobudo za koncert je dal g. Boris Rijavec, svetnik MONG s Trnovega. Razveseljivo je, da so pevci sami želeli s pesmijo počastiti rojstvo deteta Jezusa pri Svetogorski Kraljici in s tem pokazali, da jo nosijo v svojih srcih in da nas Sveta Gora povezuje. Povezovanje in sodelovanje, ki postaja vse bolj cenjena evropska vrednota, se je s tem duhovno kulturnim dogodkom potrdilo in poglobilo in Bog daj, da bi še naprej živelo in se razcvetalo. Izmenjava darov, ki je sporočilo praznika svetih treh kraljev, se je po koncertu izrazila z dejavno solidarnostjo: poslušalci so prostovoljne darove namenili za obnovo Romarskega doma. Pri druženju v samostanski obednici je pesem odmevala še pozno v noč in naznanjala, da so resnični ljubitelji lepega petja.

p. Bernard Goličnik

V novejšem času se je v raznih pokrajinah razširila pobožna vaja, imenovana pot luči (Via lucis). Podobno kakor pri križevem potu (via crucis) verniki med potjo premišlujejo o prikazovanjih, v katerih je Kristus – od vstajenja do vnebohoda in pričakujoč njegov prihod (paruzijo) – razodel svojo slavo učencem, ki so čakali obljubljenega Duha (prim. Jn 14,26; 16,13-15; Lk 24,49), jih potrdil v veri, dovršil oznanjevanje Božjega kraljestva ter poleg tega določil zakramentalno naravo in hierarhijo Cerkve. V duhu pobožne vaje poti luči se verniki spominjajo osrednjega do-

OBNOVLJENI KRIŽI

V jubilejnim letu 2000 so bili prepleškani križi križevega pota, ki se vije na Sveto Goro. Zaradi izpostavljenosti soncu in dežju je napočil čas za temeljitejši poseg. Križe smo pripeljali v samostansko delavnico, kjer smo jih očistili in pobarvali. S tem posegom smo omogočili, da bodo križi, kot znamenja Kristusovega odrešilnega trpljenja, še naprej stali ob poti in vabili romarje k pobožnosti križevega pota.

Bratje frančiškani smo zelo hvaležni vsem, ki z ljubeznijo in požrtvovalnostjo skrbijo za zelenje in cvetje ob križih. Vse mimoidoče pa naprošamo, da zaradi požarne varnosti in ohranjanja lepote stvarstva ob križih ne prižigajo sveč in tudi ne baterijskih svetilk. Poskrbimo, da poti k Svetogorski Kraljici ne bomo onesnaževali s plastičnimi odpadki, saj se jih vsako leto nabere za kar nekaj vreč.

br. Ambrož Požun

godka vere, to je Kristusovega vstajenja ter dejstva, da so kot njegovi učenci po krstu kot velikonočnem zakramentu prešli iz teme greha k svetlobi milosti (prim. Kol. 1,13; Ef 5,8).

Dolga stoletja je križev pot vernikom omogočal soudeležbo pri trpljenju kot prvem dejanju velikonočnega dogodka in je tako prispeval k zaznavanju vsebin v zavesti ljudstva. Podobno more v našem času pot luči vernikom

dejavno posredovati življenjsko razumevanje drugega dejanja Gospodove velike noči, to je vstajenja, vendar pod pogojem, da se ohranja zvestoba evangelijskemu sporočilu.

Pot luči lahko ostane odlična vzgoja za vero, kajti rečeno je »po križu k luči« (per cruce ad lucem). Kot podoba potovanja pot luči dejansko od stvarnosti žalosti, ki v Božjem načrtu nikdar ni bil cilj življenja, vodi k upanju, da bomo dosegli resnični

smoter človeka: svobodo, veselje in mir, ki so bistvene vrednote velike noči.

Pot luči je končno v družbi, ki pogosto s svojimi izrazi tesnobe in uničevanja ponuja podobo »kulture smrti«, spodbuda za vzpostavitev »kulture življenja«, to je kulture, odprte za pričakovanje upanja in gotovost vere.

DIREKTORIJ ZA
LJUDSKE POBOŽNOSTI
IN BOGOSLUŽJE

**290-LETNICA
KRONANJA
(1717- 2007)**

Letos mineva 290 let, odkar je bila kronana svetogorska Milostna podoba. Častitljiv jubilej bomo praznovali 17. junija ob 10. uri. Kot zanimivost naj zapišem, da je bila, izven meja Italije, prva kronana trsatska Mati božja (1715), za njo svetogorska Mati božja (6. junija 1717) in kot tretja čenstohovska Bogorodica (8. septembra 1717). Časti kronanja svetogorske Matere božje je botrovala velika ljubezen slovenskega naroda do Marije. Kapitulju vatikanske bazilike sv. Petra v Rimu je pridržana pravica, da sme z zlato krono venčati Marijine podobe, in sicer pod naslednjimi pogoji: **1. Podoba se mora odlikovati po starodavnosti, češčenju in čudežih; 2. prepričljivo ne sme imeti že kake druge zlate krone; 3. v krono mora biti vtisnjen grb vatikanskega kapitlja in ta mora ostati trajno pritrjen na kronano podobo.**

Pobudo za kronanje je dal gvardijan na Sveti Gori p. Romuald Sitar. Vernike je prosil, naj veliko molijo v ta namen in začel je zbirati zaprisežene priče in izjave ljudi, ki so trdili, da so bili, na priprošnjo svetogorske Matere božje, čudežno uslišani. Spodbujen s prošnjami romarjev in deželnih oblasti je p. Sitar prve dni junija 1715 v imenu redovne družine na Sveti Gori poslal prošnjo kanonikom kapitlja sv. Petra v Rim:

Presvetli in prečastiti gospodje!

V cerkvi manjših bratov stroge obnovljene observance na Sveti Gori pri Gorici, v oglejskem patriarhatu, je od leta 1544 dalje izpostavljena sveta podoba Matere Device, znane kot vir milosti, katera se je, kot poroča izročilo iz leta 1539, trikratno prikazala preprosti in pobožni pastirici, po imenu Urška Ferligoj, ter ji ukazala, naj reče ljudstvu, naj njej na čast tamkaj

postavijo cerkev in prosijo milosti. Zaradi neštevilnih čudežev in milosti, ki so jih tamkaj dosegli, je ta kraj zadobil ime Sve-ta Gora. Od onega časa dalje so nenehno obiskovali to sveto podobo, zlasti v času, ki gre od velike noči do vseh svetih, pa tako, da je ob glavnih praznikih došlo več kot 12.000 oseb.

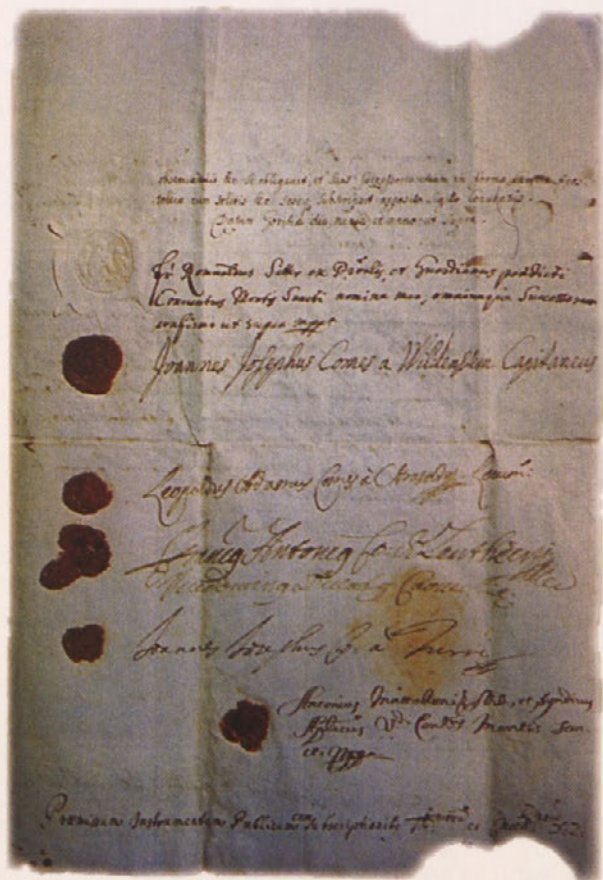
Presvetli in prečastiti gospodje! Na očete tega samostana, ki so ponižni služabniki Vašega presvetlega in prečastitega gospostva, se spričo tega obrača vse tukajšnje ljudstvo, v prvi vrsti sodnijska oblastva in mestni svet, meščanstvo, kot tudi tuji knezi in plemenitaši, naj se izposluje kronanje te svete podobe. Izjavljajo se pripravljene, da prevzamejo vsak strošek, ki bi nastal, in sporočajo, da je v ta namen neka dobrotnica že dala izgotoviti kroni iz čistega in pristnega zlata.

Prosilci, ki dobro razumejo, kako izrednega pomena bi bilo to kronanje, saj bi znatno poglobilo češčenje velike Matere Gospodove, ponižno prosijo, naj Vaše presvetlo in prečastito gospostvo blagovoli počastiti to sveto podobo s tem, da zaukaže in odredi njeno javno kronanje. Medtem naj blagovoli poveriti oglejskemu patriarhu nalogo, da zaukaže sodni postopek za ugotovitev nastanka, starodavnosti, številnih čudežev in milosti, dotoka romarjev ter naroči pregledati že izgotovljeni kroni. Ko bo kapitelj po dokončni preiskavi prejel zadevne izjave in dokaze, bo več kot upravičen, da hkrati s prosilci usliši vse tukajšnje Marijine častilce.»

Vatikanski kapitelj je 21. junija 1715 odločil, da oglejski patriarh prične predpisan kanonični postopek. Odlok je bil poslan leto kasneje po poizvedovanju tajnika kapitlja kanonika Petra Franca Bussija in se glasi:

**Dokument o kronanju
leta 1717. Originalni do-
kument hranijo v fran-
čiškanskem Provincial-
nem arhivu v Ljubljani.**

Presvetli in prečastiti Gospod in Oblastnik prespoštljiv!

Ker so redovniki manjši bratje stroge obnovljene observance Marijinega samostana na Sveti Gori pri Gorici, v škofiji Vašega presvetlega oblastva zaprosili, naj bi kronali tamkajšnjo čudodelno podobo Device Marije, še zlasti ker sta, kot trdijo redovniki v svoji vlogi, že pripravljene kroni, ki ju je v ta namen dala izgotoviti neka pobožna dobrotnica, lepo prosimo Vaše presvetlo oblastvo, naj nam omogoči, da izpeljemo to sveto nalogo. Blagovolite nam poslati potrdilo o starodavnosti in čudežih označene podobe ter zagotovilo, da ni druge zlate krone, kajti

takšni so predpisi, ki so nam postavljeni in ki se jih mi najstrožje držimo ob takih prilikah.

Zahteva se nadalje, da zlati kroni nosita grb našega kapitlja in da ostaneta na vse čase pritrjeni na kronano podobo, kot enako da se izvrši vse ostalo, kar bo nadrobno označil tisti, ki ga bomo določili, da pride tja in izvrši obred kronanja. Da ne bomo predolgo nadlegovali Vaše presvetlo oblastvo, Vam spoštljivo poljubljamo roke.

V Rimu, dne 27. junija 1716.

Vašemu presvetlemu in prečastitemu Oblastvu v vsej spoštljivosti prevdani Kapitelj in kanoniki sv. Petra.

Zaradi zapletenih geopolitičnih razmer, večji del oglejskega patriarhata z vso Goriško je pripadal Avstriji, ostali del pa Beneški republiki, je patriarh Dionizij Delfino poslal vlogo vatikanskega kapitlja arhidiakonu Josipu Antonu Del Mestri v Krmin. Ta je 31. julija 1716 prišel na Sveto Goro. Po natančnem pregledu svetišča je zaslišal gvardijana p. Romualda Sitarja in ga spraševal o začetku in razvoju božje poti, o svetosti kraja in Marijinem češčenju in o čudežih, ki naj bi se tamkaj izvršili. Gvardijan je arhidiakonu predal tudi pisno poročilo o čudežnih uslišanjih, ki so ga podpisali uslišanci in tri priče. Arhidiakon poroča:

Arhidiakon je zaslišal še šest prič, in sicer p. Franca Župančiča in br. Monalda Cecottija, dva Goričana Topničarja Janeza Boltežarja in deželnega notarja Franca Antona Zanuthija in dva Solkanca Nikolaja in Marino Jug. Po vrnitvi v Krmin je arhidiakon, nadvse zadovoljen nad tem, kar je videl in slišal, poročal patriarhu Delfinu:

Presvetli in prečastiti Gospod in zelo spoštovani Oblastnik!

Na premilosten ukaz Vašega presvetl. In preč. Oblastva naj Vam predložim poročilo o starodavnosti in čudežih milostne podobe Naše Gospe s Svete Gore pri Gorici, tako nazvane od nepomljivih časov, nad Solkanom, v oglejskem patriarhatu, Vam spoštljivo sporočam, da so jo začeli častiti že z letom 1539, ko se je prebl. Devica Marija, kot se pripoveduje, trikratno prikazala pastirici, po imenu Ana Ferligojnica (pravilno: Urška), in ji zaukazala, naj reče ljudstvu, naj se ji na kraju, kjer je stala prikazen, pozida cerkev in se prosijo milosti, natančno tako kot čitamo pod starodavno sliko, ki predstavlja to videnje in ki je naslikano na zidu pročelja nad redovnim korom v svetogorski cerkvi. Cerkvena stavba je bila torej zgrajena l.

1544 in v njej nameščena Marijina milostna podoba, ki je od takrat vedno jačje slovela kot predmet češčenja pri vernikih ne samo ondotnega kraja, ampak tudi daljnih dežel. Vsekdar se je namreč tjakaj stekalo, in se stekajo venomer, na tisoče romarjev, ki so, kot vidimo, priklicani po upravičenem slovesu številnih čudežev, o katerih se pogosto govori. O teh čudežnih dogodkih stoji točen prikaz v spomenici, ki so jo manjši bratje strožje veje, čuvarji svetišča na Sveti Gori, izročili vatikanskemu kapitlju v dosego slovesnega kronanja in ki jo je ta poslal Vašemu presvetl. In preč. Oblastvu z nalogo, da odredi zakonito preiskavo in nato predoči ugotovitve ter svoje mnenje.

Se misliti si ne morem, da bi bili brez podlage in brez zelo važnih razlogov (pa so še drugi nič manj pomembni nagibi) zgradili svetišče, ki z lahkoto sprejme več kot 6.000 oseb, iz rezanega kamna, kar je ogromno stalo, na vrhu silno strmega hriba, s tremi miljami vzpetine, na kraju, ki je docela brez vode in brez vsakega gradiva, izvzemši kamenja, da niti ne omenjam obširne zgradbe romarske hiše, misijonske dejavnosti redovnikov, ki so se tamkaj nastanili, in samostana, ki so ga v zadnjem času edinole pobožne osebe obnovile in povečale, za kar je bilo potrebnih 70.000 zlatnikov ali tudi več.

Skratka, častitljivost kraja je v očeh vseh več kot resnična. Podoba ni bila še nikdar kronana in se zdaj z vso upravičenostjo naproša v prvo. Da sta kroni že izdelani in sijajno blesteči ter da se vanji prav zdaj vtiskuje grb vatikanskega kapitlja, kakor tudi da sta iz pristnega masivnega zlata, zatrjujejo sami svetogorski patri, prvi med njimi p. gvardijan v izjavi D., ki jo prilagam svojemu dopisu.

Glede čudežev, o katerih sem izvedel strogo preiskavo, pošiljam Vašemu presvetl. in preč. Oblastvu sodnijske spise,

**Zlati kroni, ki ju je podarila
Ana Katarina Schellenburg
iz Ljubljane.**

zaslišanja in več zapriseženih izjav, ki so po razsežnosti bolj kratke, ker mi je bil odkazan prekratek rok in zaukazan hiter odgovor. Prepuščam jih Vaši modri in ugledni razsodbi. S svoje strani Vam lahko zagotovim, da bi z zamudnejšo in podrobnejšo preiskavo še vse trdneje ugotovil, da je več kot resničen sloves čudodelne Marijine podobe.

Spoštljivo Vam poljubljam posvečene roke in ostajam ponižno predani in hvaležni Josip Anton baron Del Mestri, arhidiacon.

Patriarh Dionizij Delfino je bil s poizvedbo arhidiakona nadvse zadovoljen.

11. avgusta 1716 je v Rim poslal svoje poročilo brez sodnih spisov, z edino priložnostjo: gvardijanovo izjavo o zlatih kronah z namenom, »da se njegovo poročilo ne bi razraslo v celo knjigo«. Poudaril je, da »vsebuje vloga svetogorskih patrov resnične navedbe« in vso zadevo prepustil »modri previdnosti« vatikanskemu kapitlju v »dokončno pritrtilni sklep.«

Vatikanski kapitelj je na patriarhovo priporočilo izglasoval kronanje svetogorske Marijine podobe in o tem obvestil patriarha Delfina z naslednjim pismom:

Presvetli prečastiti Gospod in zelo spoštovan Oblastnik!

Ljubezniva vloga Vašega preč. Oblastva

nam je dala varno poroštvo, da je milostna podoba Device Marije na Sveti Gori, ki je nad Gorico, v posesti vseh predpisanih pogojev, da se ovenča z zlato krono. Zato smo nemudoma z dekretom predpisali, naj bo čudodelna podoba kar najslavnejše kronana v času, ki naj ga določi Vaše presvitlo oblastvo. Spoštljivo vas prosimo, in hkrati pooblaščamo, da bi osebno izvršili veličastni obred kronanja. Za slučaj, da bi smatrali za bolj primerno, da to izvrši kdo drugi, Vam poverjamo oblast, da si izberete za namestnika osebo, ki se odlikuje po cerkvenem dostojanstvu.

V pomoč tistemu, ki bo izvršil obred kronanja, pošljemo v najkrajšem času Vašemu presvetlemu oblastvu posebna navodila, ki jih bo sestavil eden izmed naših mojstrov svetih obredov. Sklepamo dopis s tem, da Vam spoštljivo poljubljamo roko.

Vašemu presvetlemu in prečastitemu oblastvu vdani in hvaležni kapitelj ter kanoniki sv. Petra.

Peter Franc Bussi, kanonik tajnik.

Dano v Rimu, dne 5. decembra 1916.

VIR: RUDOLF KLINEC, KRONANJE SVETOGORSKE MATERE BOŽJE, 1997
POVZEL P. BERNARD GOLIČNIK

SE NADALJUJE

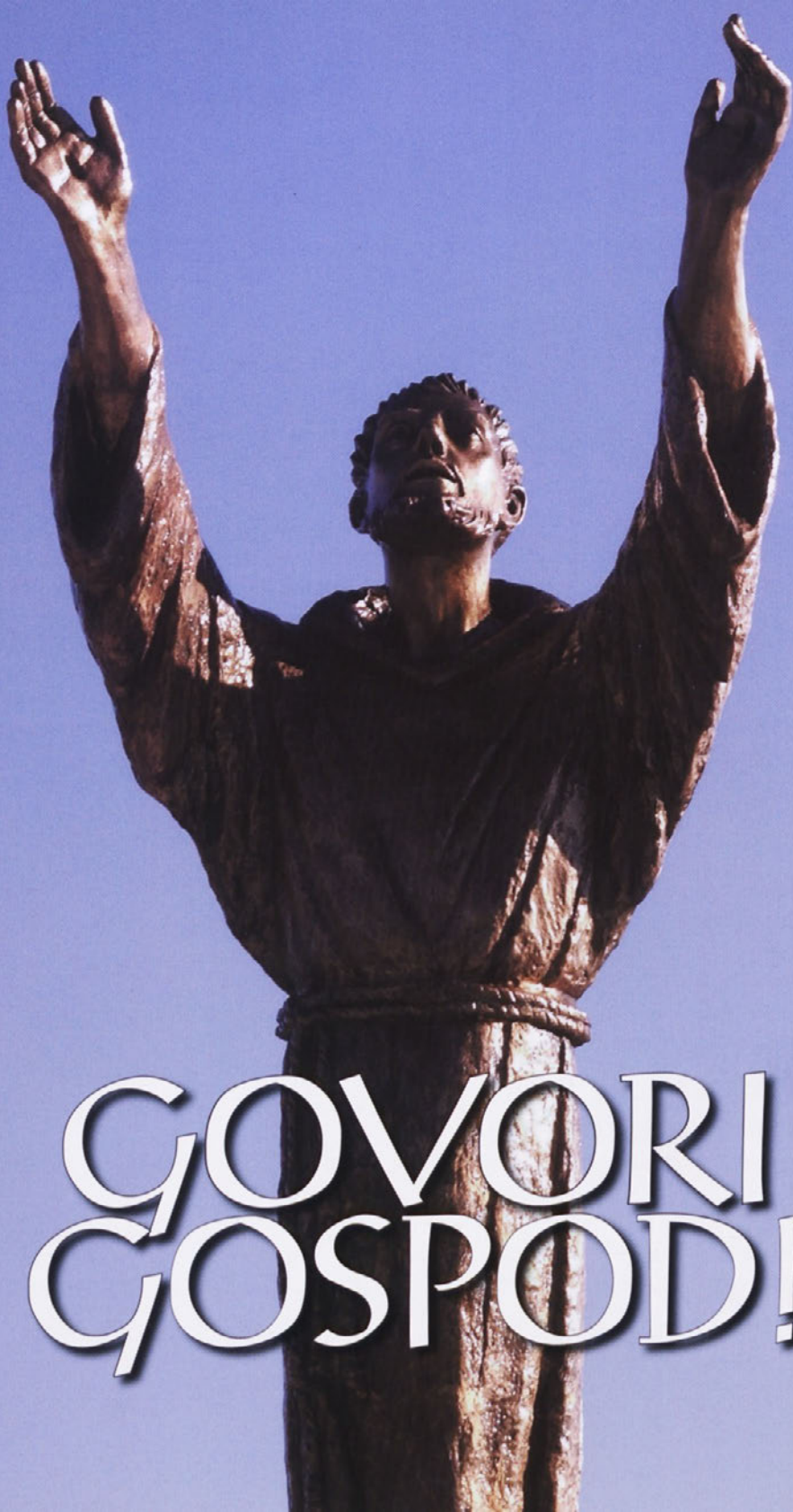

MIR VAM BODI

**Strah jih je bilo
in pepel ugaslih sanj
je prekril nebo
velikih dejanj,
v katerih so jutra
zaživela iz pričakovanj
in večeri legali
na vzglavnike
ponosnega zadoščenja.**

V zlomljeno prihodnost dneva
tiho stopi Jezus
kakor plamen,
kakor luč in izpolnitev.
Iz njegovega pogleda
nanje, ki jih žgeta beg in zatajitev,
kakor balzam lega
prijateljska beseda:
"Mir vam bodi!"

p. Stane Zore

GOVORI
GOSPOD!

Dan posvečenega življenja je sicer nova stvar, komaj 11. svetovni dan, po papežu Janezu Pavlu II., vendar je dan izvirno star glede na redovno življenje samo. Ob srečanju redovnikov in redovnic s škofom Metodom na Sveti Gori na svečnico 2007 ob 15. uri ob Besedi in Evharistiji se je zbralo okrog 50 posvečenih oseb z namenom zahvale. Kar je Evharistija sama, namreč zahvala, je v prvi vrsti tudi dan posvečenega življenja. Iz zahvale sledi zahvaljevanje, temu sledi hvaležnost in hvaležnosti ravnanje v drži redovne poklicanosti: Velike reči mi je storil On, ki je mogočen....

Škof Metod je v opogumljanju ob iskanju Modrosti, ki je od zgoraj, izrazil veselje, da smo v letu Svetega pisma začutili veliko naklonjenost Besedi. Ob tej Besedi se radi ustavljamo, jo premišljujemo. Posebej načelen je bil škof Metod pri jasnem razlikovanju študija in premišljevanja Besede. Eno z drugim in ne eno brez drugega. Sam študij Besede še ne gane srca in duše, ne prinese sklepov, jih ne prelije v spoznanja in ne postanejo nova resničnost. Premišljevanje Besede pa v resnici gane notranjega človeka, postaja luč na poti redovnika in redovnice in rodi sado-

ve. Takšno premišljevanje pa ima pečat osebnega srečanja s Kristusom in temu sledi tudi osebni odnos.

Goreča sveča v roki redovne osebe ni samo goreča sveča. Je nekaj več, je nekaj drugega. Svetlobo daje in ogreje, pa tudi speče, če je razdalja premajhna. S takim znamenjem v roki

je izražen pomen redovne osebe. Premišljujoč besedo, kot nekdanj ob sveči ali leščerbi, izgovarjajoč Besedo upanja, tolažbe in veselja, pa tudi v pravi odmaknjenosti od sveta: da bi ga prav ogrel in ga (se) ne osmodil od prevelike bližine.

Odmaknjenost od sveta zaradi naravnave prave bližine do istega sveta. Nekaj v tej smeri smo odkrili na srečanju na dan posvečenja na Sveti Gori.

Dan posvečenega življenja je v sklepnem delu ob večerni zariji prešel v agape, ki tudi sodi v obliko redovnega življenja. Če bi bratsko in sestriško družjenje odpadlo, bi to pomenilo hudo osiromašenje: »Tri reči so mi pri srcu, ki so lepe pred Gospodom in pred ljudmi: bratska sloga, ljubezen do bližnjega pa mož in žena, ki se razumeta« (Sir 25,1).

p. Peter Lavrih

Goreča sveča v roki redovne osebe ni samo goreča sveča. Je nekaj več, je nekaj drugega. Svetlobo daje in ogreje, pa tudi speče, če je razdalja premajhna. S takim znamenjem v roki je izražen pomen redovne osebe.

V NOVICIATU

Moč ljubezni, kakršno je imel sveti Frančišek, te žene k temu, da bi posvetil svoje življenje ljudem in Bogu.

POGOVOR Z JANOM, TOMAŽEM IN ANDREJEM

8. septembra lani ste na praznik Marijinega rojstva Svetogorski Kraljici polepšali dan s svojo redovno preobleko. Rektor bazilike p. Stane Zore vam je v kapeli prikazanja nadel obleko prizkušnje v redu manjših bratov, ki je znamenje tesnejše predanosti Kristusu po zgledu sv. Frančiška. Tako ste zapisali v božični številki Svetogorske Kraljice. In zdaj vprašanje:

Nam lahko zaupate, kaj vas je nagovarjalo za vstop v posvečeno življenje?

Jan: Glavni in najpomembnejši nagib je Božji klic. Ta pa se kaže preko različnih stvari, tako zunanjih kot bolj osebnih, notranjih. Ko sem pred tremi leti prvič prišel na razgovor za vstop v red, se je pater pošalil, da bi bil lahko eden od motivov tudi ljube-

zen do rjave barve. Obstajajo pa še drugi, recimo ljubezen do koralne glasbe, veselje do študija humanistike, ljubezen do Svetega pisma, narave, veselje do dela z ljudmi, tudi bolnimi, z družinami, mladino. Vse to človeka vzpodbuja, da stopi na to pot. Glavni in končni cilj pa je Jezus Kristus. Kot oseba, ki je vstopila v ta svet, se darovala za nas, da bi lahko po njegovem zgledu dosegli Boga. In v posnemanju Kristusa želim tudi sam ponuditi ljudem pot odrešenja. To pa lahko storim preko glasbe, Svetega pisma, pomoči človeku v stiski, poučevanja mladih ipd.

Andrej: Že kot osnovnošolec, ko sem bil ministrant na Viču, sem večkrat razmišljal o duhovniškem poklicu. Imel pa sem tremo pred nastopanjem, zato sem misel na ta poklic v srednji šoli opustil. Ves čas sem bil aktiven v župniji, a me to ni spodbujalo k odločitvi za ta poklic. V študentskih letih sem spoznaval različne obraze življenja preko različnih del, ki sem jih opravljal. Obiskoval sem dve fakulteti. Nenehno pa sem iskal poklic, v katerem bi bil srečen in bi naredil kaj dobrega za

ljudi. Naposled sem se videl v službi učitelja tehniške. Bog pa vedno kliče in nagovarja. Najraje takrat, ko najmanj pričakuješ. Pred tremi leti sem šel z župnijo na romanje v Medžugorje. Bilo je v času pogreba papeža Janeza Pavla II. Tam sem globlje začutil Božjo ljubezen in pravo srečo, ki jo poklanja Bog. Tudi jaz sem si želel svetu oznanjati resnico o veličini Božje ljubezni, saj tega, da je Bog oče vseh ljudi in da nas brezmejno ljubi, nisem želel zadržati le zase. Mlademu človeku se je težko odločiti za ta poklic, saj hrepeni po ljubezni in družini. A moč ljubezni, kakršno je imel sveti Frančišek, te žene k temu, da bi posvetil svoje življenje ljudem in Bogu. Za ta poklic sem se odločil, ker želim svetu v teh težkih časih nerazumevanja, stisk in obupa prinašati upanje, jim povedati, kdo jih zares ljubi, jih znati poslušati in razumeti, jim prinašati Kristusa ter braniti njihovo človeško dostojanstvo. Prava sreča je v drobnih pozornostih, ki jih iz ljubezni do Boga nesebično deliš svojim zemeljskim bratom in sestram po zgledu Frančiškove preprostosti, pristnosti in ubožstva.

Tomaz: Začelo se je pred več kot dvajsetimi leti, ko sem bil še ateist in nisem iskal Boga, sem se pa spraševal o smislu obstoja in odgovor je že vključeval vsaj daljno slutnjo nečesa višjega, kar pa je bilo takrat še zelo nedefinirano in oddaljeno. V tistem času nisem jaz našel Boga, ampak je Bog našel mene. Če bi imel takrat nekaj vere, bi mu lahko rekel: "Pojdi od mene, Gospod, kajti grešen človek sem". Toda ne samo da se nisem zavedal svoje grešnosti, nisem je niti priznaval kot takšne. Gospod pa me je kljub temu našel, in sicer v dveh dogodkih, povezanih z Marijo, ki sta mi dala gotovost Božjega obstoja in s tem tudi gotovost vere. Dogodkov samih ne bom opisoval, ker sta osebna, pozna pa jih nekaj ljudi, za katere se mi je v danem trenutku zdelo dobro, da jih spoznajo, npr. župnik iz moje župnije. Takrat je bilo zame še vse odprto, lahko bi se odločil za katerokoli, celo nekrščansko religijo ali pa za čisto zasebno, samo svojo vero, vendar me je ravno povezanost z Marijo počasi vodila h katoliški Cerkvi, od katere pa sem bil takrat v resnici še zelo oddaljen. Potem pa so se vrstila leta vzponov

in še večjih padcev in oddaljevanja od Boga, istočasno pa sem vedno čutil tudi Gospodov klic - in ga sproti veselo zavračal. In če se ozrem nazaj, se mi zdi največji čudež ravno to, da sem zdaj tukaj.

Pred božičem ste sodelovali pri nastajanju jaslic, ki jih v svetogorski baziliki že vrsto let skrbno pripravlja gospod Vili. Vsako leto nas preseneti s kakšno novo domislico. Letos je nad jaslicami bdel sam sv. Frančišek, ki je prvič postavil jaslice 1223. leta v Grecciu. Kaj je pri letošnjih jaslicah pritegnilo vašo pozornost?

Čutim veliko Božje pomoči.

Jan: Novinci smo na Sveti Gori samo eno leto. In sestavni del noviciata je pomoč pri postavljanju jaslic. Za nas so bile letošnje popolnoma nove. Z navdušenjem smo spremljali Vilijevo iznajdljivost pri sestavljanju raznih mehanizmov za gibajoče se figure. Letos nismo postavili neba z lučkami, ampak smo pustili oltar odkrit in tako je na vrhu jaslic bdel sv. Frančišek Asiški, ki je pod vplivom svetlobe pogled usmerjal enkrat na jaslice, enkrat na obiskovalce. Jaslice nas, kot Frančiška, skušajo popeljati v čas rojstva Jezusa in nam poskušajo predstaviti preproščino, v kateri je bil rojen Odršenik sveta. Povezane so z dolgoletno tradicijo in kar nekaj postavljalcev se odloča tudi za gibajoče se figure, ki ustvarjajo občutek živosti. Tako smo lahko opazovali moža z lučko, kako se pokloni Sveti družini, in druge figure, ki, tako se zdi, brez ozira na sveti dogodek rojstva opravljajo svoje delo. Kakor bi opozarjale na brezbriznost sveta in vsega posvetnega do veselega dogodka.

Andrej: Letošnjih jaslic sem se veselil, saj sem slišal, da g. Vili na Sve-

ti Gori naredi vsako leto zanimive jaslice. V njih je polno tehnične ustvarjalnosti, kreativnosti in idej. Najbolj všeč sta mi bila Ježušček, ki maha z roko in pa mož pred hlevčkom, ki ima v roki lučko in si razkrije klobuk. Všeč mi je bila obilica zelenja, žuboreč potoček, jezero. Frančiškovo bedenje nad jaslicami nagovarja tudi nas novince, ki spoznavamo v letošnjem letu frančiškansko duhovnost.

Vaše zorenje v noviciatu se preveša v drugo polovico. Kakšna spoznanja in preizkušnje doživljate na tej poti?

Andrej: Noviciat je čas, ko se človek umiri in odkriva samega sebe. Poglobiš se vase in ob bratih, s katerimi živiš, odkrivaš svojo ranljivost, darove, kreposti in milosti, ki nam jih daje Bog. Temelj vsega pa je duhovna rast. V tem obdobju se poskušam globoko povezati s Kristusom, v molitvi, preko šole in branja Svetega pisma. Duhovna rast je tisti žar, ki človeka odpira za odnose. Treba se je zavediti realnosti življenja, da odnosi nikjer niso idealni. Pa vendar se je treba truditi in si prizadevati za zdrav človeški odnos. V

tem je največkrat največja preizkušnja. Pomembno je, da se takrat spomniš, s kakšnim namenom si tu in vse, kar te teži, daruješ Bogu. Menim, da je dobro v noviciatu odkriti poslanstvo, ki ga boš opravljal znotraj reda. Preizkušnje, ki prihajajo, so največkrat skomine in spomini na življenje, ko še nismo vstopili v redovništvo. Postopoma sprejemaš nov način življenja in ob tem rasteš. Spremembe niti ne opaziš sam. Ponavadijo zaznajo domači in prijatelji. Včasih pogrešam malo več svobode, kakšen sprehod po mestu in trgovinah, stik s prijatelji, a se takrat obrnem na Marijo in jo prosim za potrpljenje in moč.

Jan: Glavna naloga v noviciatu je, da se prepričam, ali me Bog res kliče v to službo; kakšen odnos s Kristusom sem sposoben vzpostaviti. Je ON na prvem mestu v mojem življenju ali postavljam na prvo mesto druge, nepomembne stvari. Pri tem nam je v pomoč naš magister p. Stane, ki nam svetuje in pomaga. Poleg tega pa nas tudi spremlja in preverja. Pri iskanju odgovorov na številna vprašanja, na katera človek naleti, je treba imeti

veliko volje in potrpljenja. Velikokrat pa je potrebno prositi za pomoč sobrata v samostanu ali pa Kristusa v kapeli. Človek na tej poti ne sme biti solist in poskusiti mora živeti skupaj z ljudmi, ki si jih ne izbere, ampak so mu dani. To je včasih težko. Toda z nekaj truda je možno premostiti tudi to. In sadovi so zares dobri.

Noviciat je čas, ko se človek umiri in odkriva samega sebe.

Tomaž: Spoznanja in izkušnje? Najprej čisto navadna človeška spoznanja in izkušnje v zvezi s tem, kako prenašati brata, ki je samo človek, tako kakor jaz, z vsemi dobrimi in tudi s kakšno slabo lastnostjo. Čutim pa veliko Božje pomoči pri tem "opravilu". Potem pa je tu še izkušnja poglobljanja vere. To poglobljanje ima včasih zanimiva in ovinčkasta pota, podobna poti na Sveto Goro, le da ne

veš, kakšna preizkušnja te čaka za naslednjim ovinčkom in šele po določenem delu poti lahko ugotoviš, da pravzaprav napreduješ.

Leto 2007 je razglašeno za leto Svetega pisma. Na svetopisemsko nedeljo, 28. januarja, je odprto Sveto pismo dobilo svoje stalno mesto v baziliki pod levim stranskim oltarjem ob citatu iz Psalma 119: Tvoja beseda je svetilka mojim nogam, luč moji stezi. Kakšno vlogo ima v noviciatu Sveto pismo?

Jan: Sveto pismo je Božja beseda in je beseda o Bogu. Po njem spoznavamo Boga. Zato je nekomu, ki bi rad živel po Kristusu, nepogrešljiv pripomoček za življenje in delo. V noviciatu pred šolo vedno razmišljamo ob svetopisemskem odlomku tistega dne. Smo pa spodbujeni, da Sveto pismo prebiramo tudi sami in tako vstopamo v skrivnosti božjega razodevanja človeku. Letos, ko Cerkev obhaja leto Svetega pisma, si prizadevam, da bi še večkrat vzel v roke "knjigo življenja" in jo še bolj vzljubil in spoznal. Želim si (bolj dolgoročno), da bi postala sestavni del mojega vsakdana in vodilo za skupno življenje.

V posnemanju Kristusa želim tudi sam ponuditi ljudem pot odrešenja.

Andrej: Že pred vstopom v noviciat sem se odločil, da bom na Sveti Gori prebral celotno Sveto pismo. Zakaj? Najprej zato, ker je Sveto pismo Božja beseda, v kateri se nam razodeva Bog. Ob prebiranju Svetega pisma spoznavam Boga očeta, Sina in obnem tudi duhovno rasteš. Sveto pismo je hrana, ki je nujno potrebna za življenje in osebno krščansko rast. Drugi razlog pa je študijske narave, saj bomo Sveto pismo preučevali vsa leta študija na teološki fakulteti. Sedaj imam čas, da ga lahko preberem v miru. Leto 2007 pa je kot nalašč razglašeno za leto Svetega pisma. Zjutraj si preberem nekaj odlomkov iz evangelija in o

njih premišlujem. Sveto pismo vzamem večkrat v roke tudi preko dneva in pred spanjem.

Tomaž: Leto Svetega pisma zame ne pomeni posebne spremembe. Je pa lahko vzpodbuda za tiste, ki ga ne berejo redno. Jaz ga bom še vedno prebiral ravno toliko kot doslej in v istem tempu. Minilo je obdobje, ko sem ga kar "požiral", zdaj ga raje prebiram bolj počasi in ga poskušam razumeti globlje.

Je čas pasiona. Izzvenevajo mi nekatere misli iz nedeljskih evangeljskih nagovorov: Trpljenju se človek upira, trpljenje sprejme, trpljenje osmisi... Hoja pod križem je človekova šibka točka...Trpljenje človeka spreminja... Božja modrost gre skozi trpljenje in darovanje, oblast, slava, bogastvo so njeno nasprotje...Vas je katera homilija, odkar ste na Sveti Gori, posebej nagovorila?

Andrej: Iz vsake pridige človek potegne nekaj za svoje življenje. Včasih gre za besedo, drugič za misel ali pa celotno pridigo. Nagovorijo nas stvari, ki nas zanimajo ali zadevajo našo šibkost ali o njih

razmišljamo in iščemo odgovore. Vsak duhovnik pridiga v svojem duhu. Tako tudi na Sveti Gori, kjer mašuje pet patrov. V spominu mi ostaja homilija, ki sem si jo zapomnil nekako takole: "V življenju si postavljamo cilje, delamo načrte in si prizadevamo živeti tako, da bi bili srečni. Kadar pa se nam cilji poderejo, pride bolezen, ločitev ali smrt, smo na tleh. Takrat za nesrečo dostikrat krivimo Boga, češ zakaj vse to dopušča. To pa zato, ker želimo sami gospodari ti nad svojim življenjem, namesto da bi se pustili voditi Bogu in mu izročali svoje življenje. Preveč se obremenjujemo s stvarmi, ki bi morale biti po naših merilih popolne. Bog pa nas sprejema takšne, kot smo. Kristjani si večkrat očitamo, da smo pri molitvi raztreseni. Bog pa ve, da smo šibki. On ceni našo pripravljenost za pogovor z Njim in da mu poklanjamo svoj čas. Vsaka naša žrtvica mu je v veselje. Dostikrat se tudi zgodi, da v molitvi ne slišimo tistega, kar bi nam Bog rad spregovoril v trenutku tišine. Poleg molitve se moramo naučiti ostati tudi v popolni tihoti, da bi v sebi lahko slišali Gospodov glas."

Jan: "Vera nam je bila v določenem trenutku življenja podarjena. Takrat je Bog na novo vstopil v naše življenje. Toda to se ne zgodi samo enkrat in tako ostane za vselej. To je vsakodnevni proces odločitve za Boga in prošnja k Bogu, da mi ohranja vero. V nasprotnem primeru tvegam, da Bog zapusti moje življenje, da izgubim vero vanj. Pot nazaj je (verjetno) zelo težka."

Te besede so se me globoko dotaknile in od takrat si prizadevam, da v svoje molitve vključujem tudi molitev za vero.

Andrej, Jan, Tomaž, klepet z vami je bil nadvse zanimiv. Res ste me presenetili s svojimi iskrivimi odgovori, tako polnimi duhovnega naboja. Naj Kraljica Svetogorska izprosi vsem obilje milosti na nadaljnji poti za Gospodom.

Z NOVINCI SE JE
POGOVARJALA

Katarina Vuga

SVETA GORA V ENCIKLOPEDIJI ALP

Založba Glénat v francoskem mestu Grenoble je lani izdala knjigo Enciklopedični slovar Alp. Knjigo je pripravila francoska »planinska zveza« s pomočjo Centre national du livre. V Sloveniji je pri pripravi te knjige sodeloval Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU v Ljubljani. V tem inštitutu so najprej izbrali 250 gesel, ki predstavljajo Slovenijo. Francosko uredništvo knjige pa jim jih je odobrilo samo 150. Med njimi sta tudi gesli Višarje in Sveta Gora. Ti dve gesli je pripravil raziskovalec Blaž Komac. V septembru leta 2002 je ta prosil svetogorskega gvardijana p. Bernarda Goličnika za informacije o Sveti Gori, ki bi jih bilo primerno objaviti v taki knjigi. P. Bernard mu je takoj poslal zelene podatke. Potem je raziskovalec Blaž Komac napisal za enciklopedijo geslo Sveta Gora in ga skupaj z drugimi gesli poslal v Francijo. V francosčini je zdaj to geslo objavljeno v knjigi Dictionnaire encyclopédique des Alpes. Objavljamo ga, prevedene-ga v slovenščino:

Sveta Gora, božja pot

Pomembna božja pot na mestu prikazovanja sv. Marije na hribu Skalnica (682 m) nad dolino Soče (*Isonzo) pri Novi Gorici. Sveta Gora je dobila to ime v 16. stoletju, ko se je Uršuli Ferligoj, pastirici, prikazala sv. Marija in ji naročila: »Povej ljudem, naj mi postavijo hišo in prosijo milosti.« Cerkev je bila posvečena v oktobru 1544. Od takrat je na oltarju podoba Marije, delo beneškega slikarja Jakoba Palme Starejšega. Leta 1565 so skrb za cerkev prevzeli bosanski frančiškani, ki so bežali pred Turki. Cerkev je ukazal porušiti cesar Jožef II., leta 1793 pa so jo ponovno obnovili in na pročelje postavili ploščo z napisom iz Pete Mojzesove knjige 10,10: »Ego autem steti in monte sicut prius.« (Ostal sem torej kakor prejšnje dni na gori.) V prvi svetovni vojni je bila cerkev v soški fronti porušena. Sedanjost so leta 1924 zgradili frančiškani po vzoru oglejske bazilike in načrtu tržaškega arhitekta Silvana Bariča. V drugi svetovni vojni so Nemci cerkev spremenili v trdnjavo. Ko so jo 29. aprila 1945 partizani hoteli bombardirati z letali, so to preprečili oblaki. Po drugi svetovni vojni so svetišče prevzeli slovenski frančiškani. Na Sveti Gori sta tudi muzejska zbirka soške fronte in Marijanski muzej.

Pripravil p. Pavel Krajnik

ŽUPANI PODPISALI PISMO O NAMERI

Ustanovitelja frančiškanov, sv. Frančiška Asiškega, so ekologi sprejeli za svojega nebeškega zavetnika, saj je v stvarstvu videl božje delo in zato je vsako stvar poimenoval z brat in s sestro. V Hvalnici stvarstva pravi: »Hvaljen, moj

Gospod v naši sestri vodi (prim. Dan 3,65; Ps 148,4), mnogo koristi ponižna, dobra in čista«. Skrb za »dobro, čisto sestro vodo« je odgovorna naloga nas vseh.

Naselje Sveta Gora je na varovanem področju vodnega vira Mrzlek, ki oskrbuje s pitno vodo več občin. Ob obisku Posočja leta 2006 je minister za okolje in prostor Janez Podobnik z državno sekretarko Bernardo Podlipnik obiskal tudi Sveto Goro in prisluhnil naši prošnji za ureditev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Pobudi so se pridružili župani šestih občin. Tako

smo 7. februarja letos v navzočnosti državne sekretarke podpisali Pismo o nameri, in sicer župan Mestne občine Nova Gorica Mirko Brulc – nosilec investicije, župan Občine Brda Franc Mužič, župan Občine Kanal Andrej Maffi, župan Občine Renče Vogrsko Aleš Bucik. Zaradi neodložljive obveznosti sta pismo podpisala kasneje še župan Občine Šempeter-Vrtojba Dragan Valencič in župan Občine Miren-Kostanjevica Zlatko Martin Marušič. Med podpisniki so še direktor Vodovodi in kanalizacija NG Miran Lovrič, direktor Regijske razvojne agencije Črtomir Špacapan ter gvardijan Frančiškanskega samostana Sveta Gora p. Bernard Goličnik.

Podpisniki so soglasni, da se k izvedbi projekta pristopi takoj in se ga zaključi v prvi polovici leta 2008. Projekt, ki bo financiran iz okoljskega evra, bo vodni vir Mrzlek varoval in ohranjal »sestro vodo« čisto ter omogočil razvoj naselja Sveta Gora z romarskim središčem: obnovo romarskega doma in ureditev družinskega centra.

Bratje frančiškani se zahvaljujemo ministru in državni sekretarki z Ministrstva za okolje in prostor, vsem županom, direktorjema in animatorju Ivanu Križniču.

p. Bernard Goličnik

JOŽEF HAREJ

50 LET

ORGANIST

Na svečnico, 2. februarja 2007, je Jožef Harej, doma iz Dornberka, praznoval 50 let svojega delovanja kot organist in zborovodja.

Začel je mesec dni pred svojim štirinajstim rojstnim dnevom in je nasledil nedavno umrlega domačega organista. Veliko let je bil organist in vodja domačega cerkvenega zbora. Leta 1974 je z zborom nastopil v Vatikanu, zaradi česar se je moral večkrat zagovarjati pred oblastmi. Vendar ni odnehal. Vsako nedeljo je igral pri najmanj eni, včasih celo pri treh mašah in dveh popoldanskih večernicah, v mladih letih pa tudi pri šmarnicah in zornicah. Dosledno se je držal liturgije. Ob praznikih so bile vedno potrebne dodatne priprave, izbira novih skladb, dodatne pevske vaje, priredba skladb za posebne priložnosti. Dokazal je, da je pravi organist po duši – nikdar mu ni bilo žal nobenega žrtvovanja in odrekanja.

Ko so ga ob prenovi cerkve v Dornberku nadomestili mlajši organisti, je leta 1992 sprejel povabilo frančiškanov na Sveti Gori nad Solkanom za vodenje bogoslužne glasbe v baziliki. Odtlej teče že petnajsto leto, odkar Jožko Harej redno orgla in vodi pevski zbor na Sveti Gori.

Zlato obletnico je praznoval z zahvalno daritvijo v krogu svojih pevcev in sorodnikov. Mašo je daroval p. Stane Zore, ki je v imenu dornberške župnije in v imenu Svete Gore

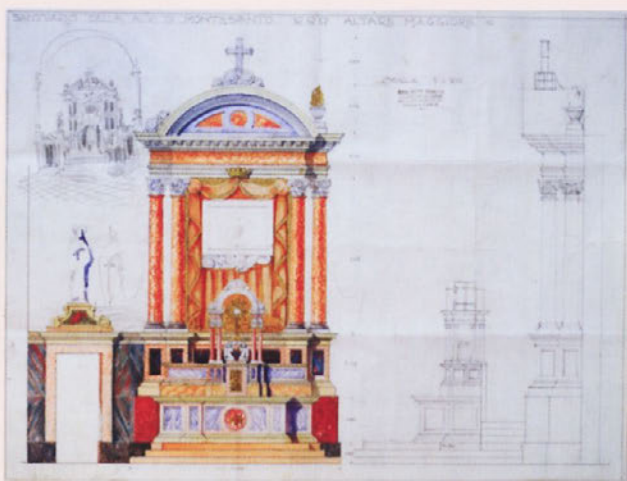
med drugim izrekel tudi besede zahvale za vseh 50 let delovanja: »Zahvalim se v imenu vseh tistih ljudi, ki so ob tvojem igranju bolj duhovno doživljali svojo vero, v imenu tistih romarjev, ki so bolj osebno doživeli svoj praznik in tudi v imenu tistih, ki te kdaj niso razumeli ali znali prav gledati na tvoje načrte. Prosim dobrega Boga, naj ti da moči in zdravja, da boš še naprej igral in zbiral okrog sebe ljudi in razveseljeval vernike.« Ob zaključku sv. maše je predstavnica pevskega zbora svetogorske bazilike prebrala zahvalno pismo, ki ga je zaključila z besedami:

»Dragi Jožko, naš zlati organist, hvala za vse. Ko se Vam danes zahvaljujem, se spomnim, da ste nekoč rekli, kako dragoceno priznanje Vam je dala Vaša sovaščanka po neki pogrebni maši: Tudi meni zaigrajte in zapojte to pesem na mojem pogrebu. Takšna iskrena priznanja nam največ povedo. To namreč pomeni, da je melodija dosegla svoj cilj, da je bila podana z občutenjem in da je segla globoko v srce.

Bog naj vam obilno povrne za vsa Vaša dela. Želimo vam, da še mnoga leta ostanete v vaši čudoviti vlogi organista in zborovodje.«

A. H.

VRNJENI
NAČRTI
ARH. SILVANA
BARIČA

V času zasedanja izrednega generalnega kapitlja frančiškanskega reda v Assisiju septembra 2006 sem srečal tudi nekdanjega študenta na naši univerzi Antonianum v Rimu s p. Germanom Pellegrinijem, ki je provincialni minister Tridentinske province sv. Vigilija v Severni Italiji, kjer je bil nekoč znameniti Tridentinski cerkveni zbor, ki je v življenje Cerkve vnesel neizbrisna znamenja in spremembe. Osebo sva se spoznala v letih 1969-73, ko sva stanovala v istem kolegiju v Rimu in se videvala vsak dan, čeprav sva študirala na različnih fakultetah: on na teološki, jaz pa na pravni. Večkrat sva govorila tudi o naših samostanih, ki so nekoč pripadali tridentinski provinci: Sveta Gora, Strunjan, Kostanjevica pri Novi Gorici. Ko so politiki dokončno potegnili novo mejo in krivično razmejili slovenski narod na tem delu naše domovine, so italijanski frančiškani zapustili te postojanke, prišli pa so slovenski frančiškani in začeli z duhovno in materialno obnovo. Slovenski frančiškani smo vedeli, da imajo tridentinski frančiškani

nekatero dragocenosti iz teh naših samostanov, ki so jih odnesli s seboj in jih na ta način po vsej verjetnosti tudi rešili. Gre za razne knjige, kronike, načrte, itd. Večkrat smo izrazili željo, da bi nam te dragocenosti vrnili po starem rimskem pravnem principu: »Res clamat ad Dominum«. Tridentinski frančiškani so pokazali vso svojo velikodušnost in razumeli naše želje ter nam precej teh predmetov že vrnili. Na izrednem generalnem kapitlju mi je provincial p. Germano Pelegrini izročil približno 70 najrazličnejših skic in načrtov za ureditev svetogorske bazilike, samostana in okolice. Za pošteno in bratško potezo tridentinskih frančiškanov in njihovega provincialnega ministra smo jim slovenski in posebno še svetogorski frančiškani iskreno hvaležni. Obljubil je, da bodo vrnili še preostale predmete, ki jih bodo našli v svojem arhivu oziroma knjižnici. Ti dragoceni načrti so zdaj delno razstavljeni v svetogorskem Marijanskem muzeju.

p. dr. Viktor Papež, provincial

Pot iz Lokev do Svete Gore je dolga 20 km. Spominjam se, da je bilo vreme prijetno toplo, tako da je bila hoja primerna, počasna in prilagojena predvsem nam, najmlajšim.

Moja prva pot na Sveto Goro

Spominjam se leta 1951, takrat sem imel devet let. Skupaj z mamo, očetom, starejšo sestro in bratom smo živeli na Lokvah v skromni leseni baraki, ki smo jo dobili od takratne oblasti v zameno za porušeno hišo v drugi svetovni vojni. Oče, ki je bil vaški mežnar, je velikokrat govoril, da bo enkrat celotno družino peljal peš na romarsko pot na Sveto Goro.

To se je zgodilo v juniju 1951. leta. Skupno z župnikom, ki je imel v oskrbi cerkev v Čepovanu in na Lokvah, so vaščani Lokev na pobudo mojega očeta organizirali romanje na Sveto Goro. Spominjam se, da smo na predvečer odhoda v bližnjem grmovju posekali za prst debelo leskovo šibje in iz njega izdelali male lesene križe. Ker sem bil še premajhen, ga je zame izdelal oče.

**Na Sveto Goro
smo prispeli
nekaj pred dva-
najsto uro, mladi
in stari, vsi med
seboj pomešani.**

Naslednje jutro, v nede-
ljo, se nas je pri cerkvi na
hribčku v sredini Lokev
zbralo kar nekaj, mislim,
da nas je bilo okoli 25.
Bil sem najmlajši in tudi
najmanjši. S seboj smo
vzeli čaj in nekaj kruha
z marmelado ter seveda
vsak svoj leseni križ. Pot
iz Lokev do Svete Gore je
dolga 20 km. Spominjam
se, da je bilo vreme pri-
jetno toplo, tako da je bila
hoja primerna, počasna
in prilagojena predvsem
nam, najmlajšim. Pod
Trnovim smo zagledali
visok zvonik svetogorske
cerkve. Prvič v življenju
sem zagledal Goriško
ravnino in pogled je se-
gal do morja. To je bilo
zame edinstveno do-
živetje in nestrpno sem
čakal, kakšno preseneče-

nje bomo doživeli v sami
cerkvi na Sveti Gori.
Pred vzponom na Sve-
to Goro smo se spojili z
množico romarjev, ki so
krenili po takrat maka-
damski cesti proti vrhu.
Vsi so bili mirni, spokoj-
ni, nikjer nobenega hru-
pa, nikjer kričanja. Med
potjo se je kolona usta-
vila in najbolj glasni so
z vzvišenim glasom mo-
lili rožni venec. Na Sveto
Goro smo prispeli nekaj
pred dvanajsto uro, mla-
di in stari, vsi med seboj
pomešani, in ker smo
prišli med prvimi, smo
hitro poiskali mesto pred
oltarjem. Še prej smo za
oltarjem odložili svoje
lesene križe v zahvalo za
naše prvo romanje v sve-
togorsko svetišče. Sledila
je večerna maša z več du-

hovniki; občudoval sem
pester nastop pevcev in
izjemno lepo okrašeno
cerkev.

Po maši smo se vrača-
li domov. Pot je bila ista,
toda zdela se mi je zelo
dolga in naporna. Domov
smo prispeli v večernih
urah, utrujeni, a notranje
zelo zadovoljni in bogati.
Kmalu za tem je oče res-
neje zbolel in naslednje
leto v juliju je umrl.

Življenjska pot me je vodi-
la po različnih poteh sve-
ta. Še danes, ko redno obi-
skujem rojstno vas Lokve
po isti cesti, kot sem jo
prehodil tedaj, me prevza-
mejo enake misli in ob-
čutki kot tedaj, ko sem se
prvič srečal s Sveto Goro
in njenimi lepotami.

Rajmund Kolenc

Pisalo se je leto 1991, ko smo v Sloveniji po čudežu božjem in Marijini priprošnji bili obvarovani vsega hudega. Prav tisto leto sem pričel leto preizkušnje, kakor se imenuje leto noviciata na Sveti Gori.

PRED SVETOGORSKO IZREKEL PRVE ZAOBLJUBE

Ob prebiranju lista Svetogorska Kraljica me je prešinila misel: Ali ne bi tudi jaz nekaj zapisal? Pa še 15. obletnica mojih prvih zaobljub je letos. Naj zapisane besede zato izzvenijo Bogu v slavo, Svetogorski Kraljici v zahvalo in vsem nam v spomin in spodbudo pri hoji za Gospodom.

Pisalo se je leto 1991, ko smo v Sloveniji po čudežu božjem in Marijini priprošnji bili obvarovani vsega hudega. Prav tisto leto sem pričel leto preizkušnje, kakor se imenuje leto noviciata na Sveti Gori. Po dobrem letu postulature (bližjega opazovanja redovniškega življenja) na Kostanjevici nad Novo Gorico sva se s sobratom Michelom pridružila še bratoma Ambrožu in Tomažu ter še dvema bratoma, Miloradu in Marku, ki sta pribežala sem pred vojno vihro v Bosni; skupaj nas je torej bilo šest, ko smo na

praznik sv. Bonaventura, 15. julija 1991 oblekli habit – obleko preizkušnje, in po enem letu smo na god Karmelske Matere božje, 16. julija 1992, položili v roke takratnega provinciala p. Broliha prve redovne obljube pokorščine, uboštva in čistosti.

Rad sem zahajal v svetogorsko baziliko pred Marijo, tudi takrat, ko ni bilo sv. maše. Ko danes stopam v to mogočno cerkev, se spomnim na slovesne romarske sv. maše z močnim donenjem prelepih Marijinih pesmi, kot je Svetogorska Mati mila, k tebi smo priromali. Za orglami je velikokrat sedel br. Rudi, novinci pa smo veselo prepevali pesmi in psalme, ki nas jih je resnično veliko in dobro naučil zapeti p. Lojze Kos.

Z bralci pa bi rad delil še eno kratko pričevanje, ki se mi je zgodilo prav v tem letu preizkušnje. Že samo ime »leto preizkušnje« pove, da brez

njih ne bo šlo - in res ni šlo. Nekje na polovici noviciata se je v mojo notranjost naselila močna bolečina in občutek, da so vsi proti meni. Ti moji občutki so bili zelo boleči in so trajali tudi po dan in več. Sobratje so mi sporočali, tako sem doživljal, da nisem za to življenje. Kar nekaj časa je to traja-

za Kristusom. Vsak dan sem v poseben zvezek zapisal tudi razne molitve in svoja razmišljanja. Vse skupaj se je izteklo prav nekje okrog velike noči 1992. Neko nedeljo ob 15. uri, ko je bila sv. maša, sem sedel pri oltarju sv. Antona. Osebnostno posvetitev Mariji pa sem napravil po obhajilu. Kot

Bog me je po Marijini priprošnji osvobodil bolečega občutka in tega dne se je noviciat šele v polnosti začel. Danes, ko sem duhovnik na Kostanjevici nad Novo Gorico, kjer sem pričel svojo redovniško pot, in morem zato večkrat iti na Sveto Goro, sem Bogu in Mariji še posebej hvaležen za vsa

Po enem letu smo na god Karmelske Matere božje, 16. julija 1992, položili v roke takratnega provinciala p. Broliha prve redovne obljube pokorščine, uboštvu in čistosti

lo. Nastopil pa je čas pred postom in kot se spodobi, sem si kot novinec zadal postno nalogo. In kakšna je bila? Odločil sem se, da bom naredil osebne 33-dnevne duhovne vaje in se na koncu posvetil Mariji, kakor je to učil veliki duhovni učitelj sv. Ludvik M. Grignon de Montfortski. Vzporedno s to knjigo sem prebiral še knjigo Tomaža Kempčana Hoja

sem prej omenil bolečino, je potrebno zdaj omeniti milost Svetega Duha, ki je pritekala od zgoraj in me vsega prešinila, še posebej sem čutil dotik od zadaj po hrbtenici. Ta milostni dogodek je bil trenutek ozdravljenja moje bolečine, mojega dolgotrajnega notranjega trpljenja. Prav kmalu sem spoznal, da problem ni v mojih sobratih, ampak v meni samem.

doživetja izpred petnajstih let.

Svetogorska Kraljica, bodi mi pomočnica in priprošnjica še naprej. Vodi in usmerjaj moje korake na duhovniški poti, da bom mogel veliko ljudem pokazati Tvojega Sina in našega Odrešenika Jezusa Kristusa. Marija, hvala TI!

p. Krizostom Komar

To jutro nas je zdramilo grozodejstvo. Ko je zakristan prišel v cerkev, je našel razdejanje: tabernakelj je bil brez vrat in prazen.

Dnevnik patra Paolina Bassettija

3. marec 1946

Oblačno. Z Mattirolijevim motorjem so pripeljali svetogorski Marijin kip, to je prvotni kip, pred katerim so verniki molili od 1539 do 1544. Oltar za ta kip je še zdaj tak, kakor sem ga pripravil leta 1944 za praznik sv. Frančiška, 4. oktobra, ko sem prišel iz Solkana praznovat skupaj z bratom Vitalom praznik našega svetega ustanovitelja. Tedaj sem maševal, bilo je skupno obhajilo vojakov, slovesen spomin svetnikove smrti in poljub svetnikove relikvije. (Posodil mi jo je p. Giorgio.)

10. marec 1946

Prva postna nedelja. Samo osem obhajil. Brez pridige. Oblačno.

12. marec 1946

Med povratkom s Kapele sem se ustavil v hiši Beti. Mama mi je povedala: Sinoči smo se sestale vse žene-matere in se odločile, da hočemo imeti Vas za kateheta svojih otrok, ker kaplan ravna politično zgrešeno. Zatožil je učiteljice, da so bile fašistke, tudi gospa Franko, ki govori o po-

litiki, tepe otroke. Odposlanstvo, Lojze Komelj in gospod Štrukelj, sta šla h gospodu dekanu in ga obvestila o tej naši odločitvi. Dekan noče prevzeti službe poučevanja verouka. Otroci na vsak način hočejo Vas. Nisem ji ne pri-trdil ne odklonil. Ugajalo pa mi je, da mi vsi tako zaupajo.

15. marec 1946

Franc Leban iz Grgarja čisti odtočni jarek ob cesti.

17. marec 1946

Nedelja. Osem obhajil. Ob 17.00 je pripeljal avto-

bus iz Trsta. Pripeljalo se je okoli 20 romarjev. Pičlo uro so ostali tukaj. Vreme je neprijetno. Burja, mrzlo je.

19. marec 1946

Zelo lepo vreme, toda hladno: -5° C. Spovedal sem okoli 20 ljudi. Maševal sem ob 8.45. Orglal sem ob 10.30.

Včeraj smo iskali veliko preprogo, ki smo jo dali sušit na stopnišču, na za-voju, pred približno 40 dnevi. Nismo je mogli najti.

Bilo je okoli 40 romarjev. Po kosilu je Amalija iskala p. predstojnika. Nekaj dečkov iz Grgarja je za-

htevalo, naj jim vrnemo čevlje, ki jim jih je p. Teofil odnesel, medtem ko so jemali ploščice stenske obloge v gostilni. P. predstojnik jim je rekel: »Če hočete, da vam bom dal čevlje, pokličite, naj pride sem vaša mama.« (Bili so čevlji samo enega dečka.) Deček pa je odgovoril: »Če mi jih ne daste, bomo prišli s partizani.«

20. marec 1946

To jutro nas je zdramilo grozodejstvo. Ko je zakristan prišel v cerkev, je našel razdejanje: tabernakelj je bil brez vrat in prazen. Odnegli so ciborij z malo manj kot 30 hosti-

jami, omare so bile odprte in premetane, manjkal je okvir, v katerem so bila votivna srca in umetna noga. Okno je bilo odprto. Nisem mogel maševati, ampak so me poslali v Gorico. Maševal sem na Kapeli. Uspelo mi je, da me je sprejel škof. Razložil sem mu, kaj nas je zadelo in opozoril tudi na večrajšnji spopad. Naložil mi je, naj vse opišem s pisalnim strojem in mu dvojni opis izročim. Poskrbel bo, da bo obveščena državna oblast.

Zvečer sem se vrnil domov in zvedel: Vencelj je bil v Grgarju, da je dobil kelih in je predstojnik mogel maševati. Brat Rudolf je šel naznanit vlom partizanski oblasti v Grgarju. Prišli so trije kriminalistični preiskovalci. Ugotovili so, da je bilo vlomljeno skozi okno. Zvrtali so skozi okno luknjo in skozenjo z železom obrnili zaporno kljuko. Z istim železom so potem pridržali lesen križ, da ne bi s padcem povzročil ropota. Izsledok podrobne preiskave: svete hostije so našli zunaj pod oknom, našli so del keliha, del ciborija. Vrčke za vino in vodo so našli na vrtu, a razbite, manjkali so trije oltarni prti. Hoteli so odpreti tudi tabernakelj pri sv. Antonu, ki je sestavljen

iz več delov, pri nasilnem odpiranju pa se je razpočil in se razletel na drobne kose. Mala posoda za sveto hostijo je ostala v omari.

Predstojnik je spravil pobrane svete hostije v sobo številka 7.

O grozodejstvu nisem govoril z nikomer, razen s škofom in z brati na Kapeli. Tem sem zabičal, naj ne govorijo okrog o tem, kar so nam naredili.

21. marec 1946

Tudi danes smo našli razbitine keliha in ciborija v okolici žičnice.

Popoldne sem popravil vrata pri tabernaklju. Dodal sem jim močno oporo in na notranji strani zatolkel vijake.

P. Teofil je po povratku iz Trsta poročal: V Solkanu v višini Križev je 20 ameriških vojakov in stražijo z brzostrelkami, in še drugo.

(Od ciborija smo našli: nogo, okrogolino pod čašo in pokrov, od keliha pa nogo, kovinsko steblo pa je bilo razbito.)

24. marec 1946

Ob 10.30 je maševal in pridigal p. predstojnik. V

pridigi je spregovoril tudi o zlem delu v torek ponoči. Po maši je v zadoščenje za bogoskrunstvo molil litanije Jezusovega Srca in obnovil posvetitev.

31. marec 1946

Ob 15.00 sem odšel v Grgar. Pomagal sem pri spovedovanju za veliko noč. Uro imajo pomaknjeno nazaj, ker se ravna po sončnem času. Spovedoval sem štiri ure in pol. Spovednih listkov sem prejel 50. Maševal sem z velikim veseljem. Večerjal sem pri cerkovniku, prenočil pa sem v hiši Leopolda Doljaka. Dekan Alojzij Filipič je v Vipavi. Dušno pastirstvo opravlja ravniški župnik Vladimir Rijavec.

IZ ITALIJANŠČINE
PREVEDEL

p. Pavel Krajnik

SKRITA ZVESTOBA

Nedavno so imeli v Duhovno izobraževalnem središču TAU duhovno srečanje ob koncu tedna otroci, ki so se udeležili Frančiškovega tabora v Grgarju v lanskem poletju. Prosili so me, če bi jim lahko predstavil vsakdanje življenje na Sveti Gori. Njihovo prvo vprašanje je bilo: Kako sprejemate romarje?

Ne vem zakaj, ampak v tistem hipu mi je prišlo na misel, da romarjev ne sprejemamo najprej na vratih naše bazilike,

da jih ne čakamo v polmraku naših spovednic, da jih ne pričaka s. Lucija v prodajalni s spominki in verskim tiskom. To ni prvi stik romarja s Sveto Goro in to tudi ni naše prvo srečanje z romarjem, ki pride na ta sveti vrh.

In moral sem povedati po pravici, tako kot mislim. "Na sprejem romarjev se pripravimo tako, da redno skrbimo za čisto in okrašeno cerkev. Ne da bi se romar tega zavedal, čist cerkveni prostor,

v katerega vstopi, nagovori njegovega duha in ga dvigne kvišku, k Bogu. Če pa bi prišel v neurejeno, umazano in zaprašeno cerkev, bi bil prvi vzgib v njegovi notranjosti odpor. Zaprl bi se vase in namesto da bi ga svetišče samo po sebi povabilo k molitvi, bi premišljeval, ali naj pomoči prst v blagoslovljeno vodo in se pokriža, okleval bi, ali naj poklekne in pozdravi Najsvetejše, ne da bi se umazal. Njegova pozornost bi bila v prvem hipu obrnjena proč od središča, zaradi katerega se je povzpел na Sveto Goro, in najdragocenejši trenutki bi bili zamujeni, morda celo zapravljeni." V tem me potrjuje doživetje v nekem popoldnevu, ko sem sedel v spovednici in čakal. V spovednico je pokleknil mož, ki je nekam nenavadno začel svojo spoved. Namesto da bi se pokrižal in povedal, kdaj je bil zadnjič pri sveti spovedi, se je najprej zahvalil, ker je svetogorska bazilika tako čista. Ko sem pozneje premišljeval o njegovih besedah, sem prišel do spoznanja, da se oznanjevalno poslanstvo pravzaprav ne začne s tem, da duhovnik stopi na ambon, ampak se začne z vsemi tistimi, ki skrbijo za lepoto neke

cerkve ali svetišča, saj ti s svojim služenjem ustvarijo zunanje pogoje, da se vernik lahko odpre in se osredotoči na oznani-lo. V širšem smislu k sodelavcem pri oznanjevanju torej ne sodijo samo bralci beril, katehisti in katehistinje in drugi, pač pa tudi tisti, ki skrbijo za čistost in okrašenost naših cerkva. In morda prav na ta vidik njihovega poslanstva zelo poredko pomislimo, kadar skušamo ovrednotiti njihovo delo. Gospe Marija, Germana, Marta in Ida ter gospod Bogdan pridejo na Sveto Goro vsak teden. Vsakokrat porabijo nekaj ur, da očistijo cerkev, pred prazniki pa se te ure močno podaljšajo, saj je čisto svetišče njihova velika skrb. Velikokrat občudujem njihovo zvestobo, saj pri svojem delu ne morejo imeti nekega vnaprej pripravljenega urnika, ker se prilagajajo romarjem. V svojem delu ostajajo skriti, tako da skušajo priti takrat, kadar v cerkvi ni nikogar ali pa jih je vsaj čim manj. Kljub temu nisem še nikoli iz njihovih ust slišal pritožbe ali godrnjanja. Vedno bolj sem prepričan, da svoje čiščenje Marijine hiše na Sveti Gori spreminjajo v molitev. Roke

držijo ročaj metle, oči sledijo krpi za brisanje tal ali prahu, srce pa je pri nebeški materi Mariji. In ko jih razgrete od čiščenja vprašam, kako so, je njihov odgovor, da jim je lepo, saj je pri Mariji vedno lepo. Marijina bližina jih navdihuje, jim daje moči in poživlja njihovo zvestobo, da prihajajo vedno znova brisat iste stopnice, čistiti ista tla, sesati iste preproge. Zaradi nje in z njo vztrajajo.

V svoji skromnosti sicer nočejo priznati, da je zaradi njihove skrite zvestobe pri Svetogorski Kraljici lepo tudi romarjem, ki prihajajo sem in kako pomembno je njihovo delo, bi spoznali šele tedaj, če ga kdaj ne bi opravili.

Zato, dragi skriti zvesti Marijini prijatelji in častilci, ki skrbite za čistočo v njeni hiši, hvala vam za nesebično služenje in ne zamerite, če imate kdaj zaradi premajhne pozornosti in obzirnosti romarjev več dela, kot bi bilo potrebno. Po Marijini priprošnji naj vam Bog poplača za vse ure, ki jih s krpami in metlami preživite v svetogorski baziliki.

p. Stane Zore

DEJAVNOSTI V DOMU TAU

OKTOBER 2006 – MAREC 2007

V domu Tau so našle zavetišče, duhovno oporo, mir, domačnost, gostoljubje naslednje skupine:

✂ filmski navdušenci na tretjem filmskem maratonu, kjer so odkrivali zakulisje ljubzenskih filmov,

✂ birmanci iz stare Gorice,

✂ birmanci iz Kosez v Ljubljani,

✂ dvakrat pojoči MPP – Mladost – Pesem – Prijateljstvo, zbor mladih iz Ljubljane,

✂ najstniški birmanci iz Nove Gorice, Solkana, Šempasa in Oseka,

✂ dve skupini sladkosnedih šturskih birmancev,

✂ skupina birmancev s Trnovske in Banjske planote,

✂ skupina študentov, ki se je zmogla soočiti s svojim domom in razmišljati z Abrahamom o svojem odhodu od doma;

✂ dva vikenda so zakonski pari odkrivali globino medsebojnih odnosov;

✂ otroci z Ježice v Ljubljani so spoznavali življenje pastirice Urške in vlogo naše matere Marije;

✂ v tišini so iskali v Božjem pogledu svoj izraz, mesto in pot mladi, željni resnice;

✂ prvoobhajanci iz Novega mesta so se pripravljali na prvo sveto spoved z Jezusom kot zdravnikom naših duš;

✂ otroci iz 4., 5. in 6. razreda iz Novega mesta so se iskali v džungli našega življenja;

✂ otroci iz Frančiškovega tabora so spoznavali življenje in pastirje Svete Gore danes;

✂ najstniki iz Frančiškovega tabora so ob filmu egiptovskega Jožefa odkrivali pasti in tire v njegovem življenju in jih prenašali na svoje življenje.

✂ V naslednjih mesecih bomo v domu gostili še birmance iz Kromberka, s Kapele nad Novo Gorico in iz Sežane, Večerno zarjo, skupino razporočenih, imeli bomo šolo za zakon za predzakonce, duhovne vaje v tišini, vikend za zakonce. V poletnih dneh bo prostor namenjen duhovnikom za duhovne vaje, sestram dominikankam, peš romarjem in številnim romarjem, ki iščejo prenočišče.

I. doba
od začetka božje poti do slovesnega kronanja čudežne
podobe Matere božje na Sveti Gori (1539-1717)

I. poglavje

Marija Devica se prikaže pastirici Uršuli Ferligojki iz Grgarja vrh Skalnice (1539)

(nadaljevanje)

Posvečenje cerkve

Generalni vikar oglejskega patriarha Egidij Falcetta, škof kaprulanski (in partibus infidelium) je opravil posvečenje novega veličastnega templja in štirih lesenih oltarjev 19. nedeljo po binkoštih, 12. oktobra 1544. Glavni oltar Matere božje je bil postavljen v milostni kapeli, ki pa je bila takrat veliko nižja in proti cerkvi bolj zaprta. V kapelici na desni strani je stal oltar sv. Lucije, sv. Uršule in tovarišic; v oni na levi strani oltar sv. Lenarta; sredi kora pa oltar sv. Trojice.

Zdi se, da so premišljeno posvetili en oltar sv. Uršuli in drugega sv. Lenartu; prvega patroni osrečene

pastirice, drugega spomenu njenega jetništva, kajti sv. Lenart je patron jetnikov, zato ga tudi obrazujejo z verigami v rokah. Ker je potem ljudstvo bržkone zamenjavalo sv. Uršulo s pastirico Urško, kakor jo še dandanašnji ljudstvo »sveto Uršulo« imenuje, so odstranili oba oltarja in ju z drugimi nadomestili, »iz pravičnih razlogov in postavni oblasti« kakor pravi zgodovinar P. Pasconi.

Da bi ljudstvo tem bolj goreče pripomagalo cerkev dodelati in z vsem potrebnim dostojno prevideti, je dovolil škof posvečevavec tudi obilne odpustke za večne čase vsem vernim, ki bi vredno spovedani in obhajani ob določenih

dneh to svetišče obiskali in kaj pripomogli k dozi danju in vzdrževanju cerkve. Določeni dnevi pa so bili naslednji: vsi prazniki Marije Device, praznik sv. Trojice, god sv. Lucije, sv. Uršule in tovarišic, sv. Lenarta, vseh svetih apostolov, božič, obrezovanje Gospodovo, sv. Trije Kralji, velika noč, vnebohod Kristusov, spomin posvečenja cerkve.

Nova podoba

Ko je kardinal M. Grimani, patriarh oglejski, izvedel čedalje več milostnih uslišanj z razcvetajočega se novega svetišča, mu je poslal v dar prekrasno podobo Matere božje, slikano na leseno desko. Mati

božja drži dete Jezusa na rokah, ob desni je sveti Izaija, ob levici pa sv. Janez Krstnik. Ali je dal omenjeni patriarh to podobo o svojem času naslikati nalašč za svetogorsko svetišče, ali pa je v ta namen odbral in podaril eno iz svoje zbirke slik, nam ni znano. Postavili so jo v glavni oltar brž po letu 1544. na mesto prejšnjega lesenega kipa Matere božje, ki je bil postavljen brž spočetka v začasni kapeli in potem še nekaj časa na lesenem velikem oltrarju nove cerkve.

(Omenili smo že, da soji ta kip sedaj v obnovljenem svetišču svetogorskem na oltarju v zakristiji.

Kdo je naslikal to podobo, v tem si strokovnjaki niso gotovi. Dočim so prej imenovali nekatere druge slikarje, je v zadnjem času postavil prof. dr. Anton Santanegelo od intendantice lepih umetnosti iz Trsta trditev, da je to podobo naslikal Palma Starejši. To bi trebalo še bolj zanesljivo ugotoviti.

Da je na Marijini levici na sliki sv. Janez Krstnik, o tem ni dvoma in spora, toda o svetniku na desnici prevladujejo razna mnenja. Spočetka so ga imeli za sv. Joahima, očeta Matere božje. Drugi so trdili, da je to prerok Izaija, ki je

napisal o Mariji znamenito prerokbo, že omenjeni profesor trdi, da je to sv. Hieronim, Omenimo naj za sedaj samo to dejstvo, da se nahaja v zbirki slik kraljeve Akademije v Benetkah slika, ki po svoji kompoziciji silno spominja na svetogorsko sliko in bo treba nekoliko primerjati ti dve sliki in preiskati morebitno sorodnost med obema.

Na tej beneški sliki je sv. Janez Krstnik na Mariji desnici in na levici je sv. Hieronim, kakor ga seznam imenuje. Tudi o tem bomo o priliki še kaj več napisali).

Častiti oo. frančiškani bosenske province prevzamejo oskrbovanje novega svetišča (1565)

Novo posvečeno cerkev Matere božje so podredili kot podružnico solkanski fari in župnik solkanski je s svojo pomožno duhovščino oskrboval nad dvajset let svetogorsko svetišče (1544-1565). Ker so pa imeli pri velikem pomanjkanju duhovščine v tistih časih dušni pastirji zelo prostrane solkanske fare čez glavo dela v dušnem pastirstvu jim je bila sila težavno, da, skoraj nemogoče, še nadalje oskr-

bovati božjo pot, ki je bila že daleč naokoli zaslovela, tako da jo je obiskovalo na tisoče romarjev. Treba je bilo kako drugače prevideti slavno svetišče. Previdnost božja je kmalu prav očitno prihitela na pomoč. Oo. frančiškani bosenske province («de observantia») so se bili morali ravnati nekaj desetletij pred prikaznijo Matere božje na Sveti Gori umakniti divjemu turškemu poplavu iz Bosne na to stran Save. Ta provinca je izgubljala samostan za samostanom in bi bila čisto razpadla, ko bi ji ne bili podarili avstrijski vladarji po svojih deželah novih samostanov.

Avstrijski nadvojvoda Karel, vrhovni deželni vladar goriški, poseben častilec D. M., porabi ugodno priložnost i sklene izročiti novo svetišče oo. frančiškonom bosenske province. Dogovori se z omenjenimi redovniki poprej ustmeno in z dopisom 11. septembra 1565 jim pismeno izroči romarsko cerkev na Sveti Gori. Dozdeva se, da so se od neke strani stavili za držki temu vladarjevemu namenu, ker je bil prisiljen, z novim dopisom iz Gradca 5. aprila 1566 glavarja gradiščanskega, ki je bil obenem namestnik za

goriško, resno opomniti, da naj v posebni komisiji izroči oo. frančiškonom omenjene cerkve in k njej spadajočega posestva.

Goreči očetje se urno lotijo dela; sečejo skale, kopljejo grmovje, izravnavajo kamenite hrbte in rupe in v nekoliko letih se beli zraven cerkve pohleven samostanček, pripravljen za 26 bratov. Kolikor je bilo samostana obrnjena proti Kanalu, je stal že leta 1569. ter je bil končan pod prvim svetogorskim gvardijanom o. Marijanom iz Bosne. Prezidavali in prizidavali ter širili so potem samostanska poslopja po letih.

O. gvardijan Bonaventura Sbona je v 17. stoletju posebno veliko popravil in dovršil pri samostanu. Raztegnil je poslopje na zahodno in severno stran. Nad vhodom se je bila ohranila iz tistih časov letnica 1640.

(NADALJEVANJE
PRIHODNJIČ)

V cerkev hodi – je pa tak!

Pohujšuješ se nad tistimi, ki hodijo v cerkev. Posebno si zadovoljen, ko zapaziš nad njimi kakšne napake. Hitro obsodiš: »Največje barabe so tisti, ki hodijo v cerkev.«

1. Mogoče te »barabe« hodijo zato v cerkev, da bi se poboljšali. Ali kdaj bolniku očitaš: »K zdravniku hodi, pa je bolan?«

Kaj ne, ti se pa nočeš poboljšati. Ti nočeš iskati za svoje napake zdravja ... Čudn, tako si hud na te »barabe«, pa vendar sam držiš z Barabo, kot nekdanj judje. Pilat jih je vprašal: »Katerega hočete, da vam izpustim: Jezusa ali Barabo?« In zavpili so: »Nočemo Jezusa, izpusti nam Barabo.« Ti, ki nočeš v cerkev k Jezusu, tudi nočeš Jezusa, voliš Barabo. Zato se nad malimi »barabami« ne spotikaj tako farizejsko.

2. Če so tisti, ki hodijo v cerkev, res hudobni, meniš, da ne bodo sojeni? Meniš, da ne bodo dajali odgovor od vsake besede?

Toda, toda! Nekaj vem zate.

Tudi ti boš prišel pred sodnika. Račun boš dajal ... Plačati boš moral do zadnje stotinke!

Bojim se, da bo tvoj račun hujši.

Saj ti je znana priliko o lenem hlapcu. Zakopal je talent, zmožnosti. Ni se hotel nič truditi. In ker se ni nič prizadeval in trudil, ga je njegov gospod dal vreči v ječo zvezanega; tja ga je vrgel, kjer je jok in škipanje z zobmi.

Ali nisi ti tak leni hlapec? Pripomočnike, ki ti jih nudi Jezus v cerkvi zametavaš, lenobo paseš. Če boš tako vozil, kam boš privozil? Prav do pekla!

Če bi tvojo brezbršnost za dušo in Boga videl turek, bi ti z vso pravico očital: »Kristjan i – pa tak!«

Bojim se, da ti bo tudi Jezus očital: »V očesu svojega brata vidiš smet, v svojem pa še krlja ne! Hinavec!«

3. Dovolj, da še eno povem. V tvojem očitku: »V cerkev hodi – pa je tak« je skrit tudi očitek proti Cerkvi. V dnu srca se ti namreč plazi misel: »V cerkev hoditi ni nič prida. Saj tale, ki hodi, je tako slab, slabši kot jaz. Torej ni treba meni hodit.« Ali ni tako? Če si odkritosrčen, boš priznal. Toda Cerkev ni nič kriva, če jo kdo slab, navzlic temu, da se udeležuje službe božje. Ni kriva ne v tvojem slučaju, če si slab; ni kriva v slučaju drugih. – Ali so vsi, ki hodijo v šole, učeni? Ne. Mnogi zastanejo in opusti-

jo učenje. Je mar zato univerza oz. gimnazija za nič? Ne. Pač pa rečemo: »Fant je len – itd.«

Kolesarju, ki se v tebe zaleti, zakličeš: »Neroda, nerodasta, kaj se ne znaš

voziti?« Kolo pustiš pri miru. – Zakliči tudi tistemu, ki »v cerkev hodi – pa je tak,« zakliči ti, ki si »boljši«: »Neroda nerodasta, kaj se ne znaš ravnati po božjih in cerkvenih zapovedih?« – Tako mu povej. Cerkev pa pusti pri miru. Ne zaletavaj se vanjo, pač pa rajši tudi sam stopi va-

njo, posebno ko te kliče in vabi zvon; posebno kadar si pod smrtnim grehom dolžan priti k službi božji. Mogoče boš potem bližnjega imel za boljšega. Ne bodi farizej. Bodi skesani cestinar pa boš opravičen pred Bogom.

4. Pisataelj Wetzel pripoveduje, da je poznal nekega kmeta, ki ni hodil v cerkev. Neko nedeljo se je peljal s konji mimo cerkve, ko je bilo treba iti k sv. maši. Pa mu zakliče star mož: »Počakajte, nekaj ste povozili.« Prestrašen vpraša kmet: »Kaj?« Starček odgovori: »Tretjo božjo zapoved, pazite, da konji vas ne povozijo ... « Kmet se je odpeljal. Nič se ni poboljšal. Čez več let je pa padel z voza. Konji so ga povozili skoraj do smrti. Ko je smrtno bolan ležal na postelji, se je spokoril. Svojim otrokom pa je na glas govoril: »Otroci, hodite v cerkev!« ... Zakaj? Vedel je, da otroci ne bodo taki, tako slabi kot on, če bodo hodili v cerkev.

Upam, da boš tudi ti kmalu spoznal, da so tisti, ki hodijo v cerkev, vseeno boljši kot si ti. Zdaj mi zameriš. Takrat mi pa ne boš. In to me tolaži in mi daje pogum, da ti vse to povem.

Srečko

(SVETOGORSKA KRALJICA, 1939; IZBRAL BR. DRAGAN VAMPOLA)

Hvala Marija, da si mojemu Mateju rešila življenje, v najhujših trenutkih postavila prave zdravnike na pravo mesto, da so se prav odločili. Prosim te, pomagaj mu, da bo spoznal tvojo moč in našel mir v sebi, zaupanje vate in vero v neomajno ljubezen. (A.)

Draga Mati Marija, hvala ti za Anjo in prosim te, da naju obvaruješ vsega slabega in naju vodiš po pravi poti. Prosim te tudi za mamo in ata ter vse bližnje, ki jih imam rad in so tvoje pomoči potrebni. (tvoj J.)

Predraga Mati Marija, prosiva te, blagoslovi naju z otroki. Izročava se ti. Varuj in blagoslavljalj tudi najine sorodnike in prijatelje. Zahvaljujeva se ti za sveti zakon in vse prejete milosti. Hvala ti! (Neja in Aleš)

Bodi pozdravljena, draga Marija. Prosim, blagoslovi najino zvezo in naju varuj ter spremljalj na najini skupni življenjski poti. (Darinka in Igor)

Grazie per aver esaudito le mie preghiere. In questo difficile momento mi è di conforto venire qui a pregare. (D. B.)

Predraga Mati Marija, priporoči pri Bogu nas, svoje otroke, da se bomo vračali k Njemu v ljubezni in pomagaj nam v skušnjavah, da bomo pri tebi našli oporo in zgled za ponižno sprejemanje Očetove volje. Hvala, ker nas varuješ in ljubiš. (Sara)

Marija, hvala ti, da sem lahko danes pri tebi in se s teboj veselim milosti, ki sem jih deležna v teh dneh. Hvala Tebi in Jezusu. Sprejmi nas v svoje srce. Marija, prosí za nas. (Marta)

Draga Marija Svetogorska, moja Mati v nebesih, spet sem pred Teboj – na kolenih – polna žalosti in bolečine, klečim pred Teboj in Te prosim milosti zase in za svojo družino. Vodi in blagoslovi nas. Ti si moje zadnje upanje. HVALA! (S.)

Mati Božja, zahvaljujem se ti za vse izpolnjene srčne želje. Hvala ti za spočetje in rojstvo zdravega otroka. Za zdravje vseh mojih najdražjih. Za notranji mir. Za sprejem vseh tvojih sporočil. Hvala za službo, ki me izpopolnjuje, mi prinaša dovolj denarja in me veseli. Hvala ti. Tako bodi. Amen. (K.)

Il sogno di tutti noi è quello che ci sia la pace nel mondo da parte di tutte le nazioni e che sia trasmesso ai nostri nipotini. (V, L., R., M)

Gracias María, por escuchar nuestros ruegos y suplicas. (Fernando M.)

V zahvalo Materi Božji svetogorski A. Š. iz Gorice daruje 300 €.

Marija, hvala Ti za vse in za vse se Ti priporočam. (I. P. - dar 20 €).

Svetogorska Mati, varuj in blagoslavljalj goriške šolske sestre. (R + K)

Svetogorska Kraljica, prosim te za vse prejete milosti v letu 2006. Bodi z menoj tudi letošnje leto in še naprej. To te prosim iz vsega srca, moja Mama! (J.)

Muy bonita, esta iglesia. Que Maria siempre proteja aquienos la visitan. (Wladimir – Venezuela)

Hvala ti, Marija, za mojega sončka. Obvaruj ga! (mama Nataša)

NOVEMBER

- 4. Skupina maturantov
- 8. Skupina upokojencev iz NLB Ljubljana
- 11. Skupina romarjev iz Križa
- 12. Skupina romarjev iz Avstrije
- Župnijsko romanje iz Budanj
- 18. Skupina obiskovalcev iz obrtne zbornice Lj.-Vič
- Skupina izletnikov iz Domžal
- 22. Društvo upokojencev iz Rakeka
- 25. Cerkevni pevski zbor iz župnije Rob

DECEMBER

- 10. Cerkevni pevski zbor iz Priverna (It)
- 23. Skupina romarjev iz Šmartna v Tuhinjski dolini
- 25. Dobrodelni koncert Goriškega pihalnega orkestra in gostov Romarji iz župnije Šenčur
- 30.

JANUAR 2007

- 2. Skupina iz Vrtojbe z g. Podbersičem
- 4. Skupina šolarjev iz Šempetra
- 6. Dobrodelni koncert zborov s Planote
- Skavti iz Šturij in Ajdovščine
- 7. Cerkevni pevski zbor iz Turriaca (It)
- 13. Skupina romarjev iz župnije Podnanosa
- 20. Skupina skavtov iz Ločnika
- 27. Dva avtobusa romarjev iz Lj.-Vič
- 30. Skupina obiskovalcev iz Hrvaške

FEBRUAR

- 10. Skupina obiskovalcev iz Škofje Loke in Kranja
- 23. Skupina obiskovalcev s Ptuja

Svete maše

Ob nedeljah in praznikih: ob 8.00, 10.00, 11.30 in 16. uri.

Ob delavnikih: Jutranja sveta maša ob 7. uri v kapeli prikazanja. Od 1. maja do 2. novembra ob 17. uri.

Vsako prvo nedeljo v mesecu ob 15. uri: molitev za duhovno in moralno prenovo slovenskega naroda.

Vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 15,30 uri: molitev za nove duhovne in redovne poklice.

Skupine, ki nimajo svojega duhovnika in želijo imeti sveto mašo, naj pokličejo po telefonu (05) 330 40 20.

Sporočijo naj datum in uro, ko bi želeli imeti službo božjo.

Spovedovanje

Vedno pred sveto mašo in med njo. Od 7.45 do 12.00 in od 14.30 do 17.00

Izven tega časa pozvonite na samostanski zvonec.

Marijanski muzej

je odprt ob sobotah in nedeljah od 9.00 do 17.00, pozimi (od 1. novembra do 1. aprila) je zaprt.

Naš naslov

Frančiškanski samostan Sveta Gora
Sveta Gora 2
5250 Solkan
tel: 05/330 40 20
fax: 05/330 40 38

e-mail: sveta.gora@rkc.si
internet: <http://sveta-gora.rkc.si> (v pripravi)
<http://planota.si>

... romarjevo oko se najprej ustavi na grbu, izdelanem v kamnitem reliefu, ki je nad glavnim vhodom v baziliko.